sa reVista

de Santa Margalida

núm. 46 • Març de 1998 • 200 ptes. • bimestral

Margalidans d'Amèrica • Flor de Gener • Darrers dies

NISSAN *Primera*

LOS NÚMEROS CANTAN

2.265.000* Ptas

***Primera* 1.6 GX** 100 CV, 16 V, Suspensión Delantera Multilink y Trasera Multibrazo con Sistema de Control Lineal MLB, Elevalunas Eléctricos, Cierre Centralizado, Dirección Asistida, Airbag del Conductor y Aire Acondicionado (Opcional). Versiones de 4 y 5 puertas al mismo precio.

2.532.000* Ptas

***Primera* 2.0 TD GX** 90 CV, Turbo Diesel, Inyección Electrónica ECCS-D, Suspensión Delantera Multilink y Trasera Multibrazo con Sistema de Control Lineal MLB, Elevalunas Eléctricos, Cierre Centralizado, Dirección Asistida, Airbag del Conductor y Aire Acondicionado (Opcional). Versiones de 4 y 5 puertas al mismo precio.

3.080.000* Ptas

***Primera* 2.0 SLX** 130 CV, 16 V, Suspensión Delantera Multilink y Trasera Multibrazo con Sistema de Control Lineal MLB, Aire Acondicionado, Doble Airbag, Elevalunas Eléctricos Delanteros y Traseros, Cierre Centralizado, Llantas de Aleación y Sistema Antirrobo Immovilizador. Versiones de 4 y 5 puertas al mismo precio.

La Máquina Perfecta

NISSAN

*P.V.P. Recomendados (Incluyen IVA, Impuesto Matriculación, Transporte, Nissan Assistance y Campaña Promocional) en Península y Baleares. Promoción válida hasta fin de mes para vehículos en stock.

Conduce y Disfruta

COVEAUTO S.L.

Exposición y Venta: Tel./Fax: **52 39 94**
Móvil. **908 83 83 05** · Taller: Tel./Fax 85 60 79
Miguel Ordinas, 7 · **STA. MARGALIDA**

independents

UNA vegada més i ja amb el temor de fer-nos pesats, ens veiem obligats a parlar de la independència i l'afany d'equanimitat que sempre ha estat el nord i la pretensió de la gent que ha fet aquesta revista, és evident però que no ho hem aconsseguit, tota vegada que, un pic més, hem de sortir en defensa dels nostres punts de vista i de la línia que ha intentat seguir la revista, posada en solfa pels que podríem anomenar "polítics de café", amb una definició encertada, que en certa ocasió va expressar un exbatle de Santa Margalida.

Per altra part pensam que potser, sinó del tot, sí que ens acostam a la tan desitjada independència i, presisament, la prova més evident són les crítiques abans esmentades; pensau que si ens decantàssim de cap a una tendència concreta, almanco els afavorits per les nostres opinions anirien ben alerta a queixar-se gens ni mica, i aquest no és el cas tota vegada que, en una o altra ocasió, hem rebut de tots els cantons

Està ben estès entre la gent, i entre la classe política molt més, allò de que si no estàs amb mi és que estàs contra mi, i això no és bo que sigui així, l'obligació de qualsevol mitjà de comunicació, per modest que sigui, és el de donar informació i, si cal, exercir la crítica, que unes vegades afavorirà a uns i altres als contraris, això és el mateix que passa en qualsevol govern democràtic i l'oposició, ningú no dubta que l'oposició és necessària i hauria de ser estimulant pel qui governa, però no hem d'oblidar que ni els que governen ni els que s'oposen, no tenen sempre la raó, els qui critiquen tampoc no la tenen sempre; però si acceptam que això ha de ser així i procuram mantenir un cert equilibri, tan per part del qui critica com del qui és criticat, no hi ha dubte que la convivència seria més fàcil.

> ...la independència i l'equanimitat sempre ha estat el nord i la pretensió dels que feim aquesta revista

> ...mai hem negat les pàgines de la revista a qualsevol que hagi volgut expressar-se, de forma adequada i no ofensiva

Sempre hem dit que intentam acceptar la crítica de bon grat, però no trobam convenient que es faci en converses de café o amb retrets en un moment de malhumor, pensam que seria millor expressar-la raonadament sobre les mateixes pàgines en les que nosaltres ens equivocam o encertam, i aleshores tothom tendria més facilitat per entendre les coses i més elements a l'abast a l'hora d'emetre un judici.

El que no ens han pogut dir mai és que hàgim negat les pàgines d'aquesta revista a qualsevol que hagi volgut expressarse, de forma adequada i no ofensiva per a ningú.

I per acabar un aclariment: Aquesta revista i la delegació de Santa Margalida de l'Obra Cultural Balear, no estan ni vinculades ni compromeses amb ningú, ni amb aquest ajuntament ni amb l'anterior, ni amb aquest batle ni amb el d'abans, això sí la col.laboració ni l'hem negada mai ni pensam negar-la, sempre que es mogui dins el cercle de les nostres conviccions.

Redacció

Revista de Santa Margalida • **número 46** • **Març 1998** : revista de la delegació de l'**Obra Cultural Balear** de Santa Margalida • **direcció:** Rafel Bordoy • **redacció:** Antoni Mas, Joan Malondra, Maria Fornés, Martí Torres, Miquel Bordoy • **col.laboren:** A.P.I.M.A. del C.P. Eleonor Bosch, Antònia Calafat, Felip Diez, Ramon Farriols, Lluna Blava, Isis, Mateu Martí, Mn. Antoni Rubí (A.C.S.) • **fotografia:** Rafel Bordoy • **disseny i maquetació:** Miquel Bordoy i Antònia Calafat • **adreça:** C/. Xaloc, 2 - Tel./fax: 52 33 92 - 07450 Santa Margalida. • **impressió:** Gràfiques SIBA S.L., - Tel. 52 32 44 • **dipòsit legal:** 495-1989
Aquesta revista ha estat impressa integrament en paper ecològic. La redacció d'aquesta revista vol manifestar que sols expressen la seva opinió l'editorial i els articles signats per la redacció. Els altres són responsabilitat dels autors que exerciten el dret de la llibertat d'expressió mitjançant la revista.

Editorial conjunta amb Premsa Forana

Coordinadora de Premsa per a la recuperació del Tren

FA 21 anys que es va suprimir la línia fèrria d'Inca a Artà. Per reivindicar el retorn del tren i un transport públic de qualitat ens hem reunit les següents revistes de la Premsa Forana: "Apóstol y Civilizador" (Petra), "Bellpuig" (Artà), "Cala Millor-7" (Son Servera), "Cap Vermell" (Capdepera), "Damunt-Damunt" (Sant Joan), "Faxdepera" (Capdepera), "Flor de Card" (Sant Llorenç), "Manacor Comarcal" (Manacor), "Mel i sucre" (Sant Joan), "Una olla d'aram" (Petra), "Sa Font" (Son Servera) i "7-Setmanari" (Manacor).

Ens hem constituït en Coordinadora de Premsa per a la Recuperació del Tren i hem arribat als següents acords:

1r- Publicar aquesta i d'altres editorials conjuntes.

2n-Fer prendre consciència als nostres respectius pobles, mitjançant la recollida d'opinions, enquestes, articles de fons, recopilacions dels mitjans de comunicació, etc. de la utilitat de fer tornar el tren.

3r- Implicar a les entitats culturals i esportives, AMPAS, claustres, etc.

4t-Implicar també els grups polítics.

5è-Canalitzar la informació

sobre els acords aconseguits cap a la premsa forana i provincial.

6è- Proposar que tots els ajuntaments per on passava el tren facin una moció sobre el seu retorn perquè sigui aprovada en el plenari i presentada al Govern Balear.

7è- Convocar una taula rodona amb tots els batles dels pobles afectats i la presència del Conseller de Transport i Foment.

Un altre motiu de la nostra reunió ha estat el nou interès que han demostrat els polítics de recobrar i ampliar aquest transport a Mallorca. Hem de recordar, a més a més, que la línia que va des d'Inca fins a Artà es conserva encara i per tant no hem de parlar dels costs elevats que suposa l'expropiació.

Així mateix, amb l'obertura de l'hospital de Manacor el tren seria un possible transport públic molt emprat per la gent.

No cal repetir-nos en el fet que el transport públic és més ecològic. I ha de ser necessariament més econòmic.

En definitiva, creim que és una forma positiva d'invertir els nostres imposts, perquè descongestionarà les carreteres disminuint els accidents, argument que el propi Govern aporta com a prioritari en l'estudi de la implantació del tren.

Per altra part, des de la supressió de la línia Palma-Artà, són moltes les persones que han reivindicat la reobertura de la línia. L'any 1989 es va fer una gran recollida de firmes als pobles de la comarca de Llevant, concretament a Sant Llorenç, Son Servera i Artà. A través de molts d'escrits a revistes i diaris s'ha insistit en aquest sentit. De fet, el retorn d'aquest mitjà de transport beneficiaria els següents pobles: Sineu, Sant Joan, Petra, Manacor, Son Carrió, Sant Llorenç, Son Servera i Artà, que són els que hi passa la línia. De rebot també es beneficiarien els nuclis litorals de Cala Millor, Cala Bona, Capdepera, i Cala Rajada.

Esperam l'adhesió de molts particulars, estaments polítics i de tot tipus, per reivindicar i dur a bon port el projecte de la rehabilitació de la via fèrria des d'Inca a Artà.

La premsa forana de Mallorca

FA uns dies, visitaren aquesta redacció uns joves de l'Institut d'Ensenyament secundari, "Antoni Maura" i em feren una sèrie de pruguntes referents a la nostra revista en particular i a la premsa forana en general, amb l'objecte d'enllestir un treball sobre el tema de la premsa forana de Mallorca que els havia encomanat el seu professor.

No cal dir la satisfacció que tal fet em va produir, acostumats com estam els mitjans de comunicació anomenats de "premsa forana", a la poca atenció que ens dediquen, començant per les institucions locals i autonòmiques, fins i tot pels altres mitjans de comunicació, i les crítiques que la majoria dels que feim les revistes locals de gaire bé 50 municipis de Mallorca, rebem per part de polítics i altre gent quan publicam alguna cosa que no és del seu gust, és vertaderament d'agrair quan algú s'interessa pels nostres problemes, que no són pocs, i per les nostres inquietuds.

Si no estassin, les revistes de premsa forana, cansades de predicar en el desert, de denunciar fets que moltes vegades no transcendeixen l'àmbit local i les envestides que els seus responsables reben de personatges poc acostumats a la crítica i que es creuen en possessió de la veritat, en podríem omplir moltes pàgines perquè en tenguessiu una visió apropada de l'assumpte, ara mateix em venen a la memòria els casos de la revista UDOL de Llubí, amb la pretensió d'imposar-li un cert tipus de censura en funció de que parlàs bé o malament de l'ajuntament, o el de la "Badia d'Alcúdia" en què un lector sortia en defensa de la persona responsable de la revista, per les crítiques que havia rebut de part de qualcú, per un editorial publicat, o altres problemes de la revista "Pòrtula", o de "l'Estel de Mallorca", o de "Sa Sella" de Sencelles... i els que hom ha patit en pròpia carn, que farien la llista gaire bé interminable, sempre atacant la llibertat d'expresió o, més concretament, la llibertat d'opinió.

A tot aquest panorama caldria afegir-hi les dificultats que pateixen algunes revistes per sortir al carrer amb la periodicitat acostumada, mancances de tipus econòmic, de col.laboració, de suport institucional, de carència de mitjans, la majoria de vegades aminorada amb voluntat, il.lusió i sacrifici.

No era però la meva intenció fer de ploradora, sols deixar constància d'uns fets, de les dificultats, mai no resoltes de bona part de la premsa forana, i de la satisfacció que produeix una mica d'atenció, de comprensió i de reconeixement a la tasca que, amb més o manco encert, compleix dins la nostra comunitat.

Rafel Bordoy

HERRERIA Y CARPINTERIA DE ALUMINIO
CALAFAT-TAULER, S.C.
Ctra. Ca'n Picafort, S/N. - Tel. 52 36 57 - 07450 SANTA MARGALIDA

Acte de cloenda de l'any dedicat a Joan Mascaró i Fornés

EL dia 21 de gener es va celebrar al saló d'actes de la Banca March de Palma, l'acte de cloenda de l'any dedicat a **Joan Mascaró i Fornés**, en motiu del seu centenari. Aquest acte havia estat ajornat per mor de la mort del que fou Rector de la UIB, **Nadal Batle**.

Formaven la presidència de l'acte un representant de cadascuna de les entitats organitzadores de l'any commemoratiu: **Llorenç Huget**, rector de la Universitat, **Maria Antònia Munar**, presidenta del CIM, **Carles March**, president de la Banca March i **Antoni Del Olmo**, batle de Santa Margalida.

L'assistència a l'acte fou molt nombrosa i una sèrie de persones de Santa Margalida hi eren presents, entre elles els regidors **Miquel Cifre, Catalina Marimón, Cristòfol Salvà, Joan Ferragut i Rafel Estelrich i Joan Monjo**; també hi poguerem veure els escriptors **Llorenç Capellà, Bartomeu Fiol, i Josep A. Grimalt**, l'editor **Francesc Moll**, el biógraf de Mascaró, **Joan Maimó**, el president de l'Obra Cultural Balear, **Antoni Mir**, dirigents de la Banca March, el director de la Xarxa de Biblioteques del CIM, **Francesc Riera** i moltes altres persones i personalitats.

El torn de les intervencions va començar pel president de la Comisió de Cultura del CIM, **Damià Pons** que va glosar l'acte i la figura de Mascaró, a continuació **Gonçal López**, professor de la UIB i coordinador, juntament amb **Antoni Mas**, de la miscelània dedicada al margalidà il.lustre; després va intervenir **Antoni Mas**, historiador i membre de làrea de cultura de l'ajuntament de Santa Margalida que, entre altres coses, va dir: *"M'agradaria que em permetésseu un record de temps enrera, del meu poble, de quan jo era al.lot. Vaig saber, perquè ho vaig llegir en els diaris, que l'ajuntament de Santa Margalida havia nomenat fill il.lustre a Joan Mascaró i Fornés. Aleshores vaig demanar a canostra qui era aqueix homo, i només el meu padrí me'n va saber donar noves: em va dir que era un parent nostre que estava fora de Mallorca i que sabia molta de lletra. Això era, amb sort, el que sabiem d'en Mascaró la gran majoria dels seus païsans i tots els mallorquins"* En Toni va continuar parlant del desconeixement de Mascaró, del seu retrobament per part del poble de Santa Margalida, fent menció de la miscelània abans esmentada i dedicant un record especial a l'aportació de **Blai Bonet**. Va tenir paraules d'agraïment per a les persones i institucions que havien fet possible els diferents actes de l'homenatge, per acabar amb aquestes paraules: *"Enguany, però, en el moment de la investidura de Mascaró com Doctor Honoris Causa, l'església de Santa Margalida era plena".*

A continuació **Margalida Tur** va fer la presentació del seu llibre sobre l'ideari pedagògic de Mascaró.

El batle de Santa Margalida, **Antoni del Olmo** va dir en la seva intervenció: *"La vila de Santa Margalida, que en aquest moment tenc l'honor de representar com a batle, tenia un deute amb la figura i la memòria d'un dels seus fills més il.lustres: Joan Mascaró i Fornés, però de cap manera aquest deute queda liquidat en aqust dia en que celebram la cloenda del seu centenari, ans al contrari, potser a partir d'ara ens haurem de fer el propò-*

sit de perpetuar la figura de Mascaró en la memòria dels margalidans d'ara i del futur" Va destacar també el desconeixement de Mascaró per part del seu poble i expressà el reconeixament a **Antònia Quetglas**, per des del seu lloc a l'ajuntament, l'any 1983, propiciàs el nomenament de Mascaró com a fill il.lustre i que la biblioteca de Santa Margalida porti el nom de Mascaró. Acabà manifestant la justícia dels actes d'aquests darrers anys vers la figura del margalidà il.lustre i finalitzà: *"D'aquí la meva satisfacció de representar, en aquest moment, l'ajuntament de la nostra Vila, protagonista amb el Consell Insular de Mallorca, la Universitat de les Illes Balears i la Banca March de que la figura de Joan Mascaró i Fornés pugui esser recordada i enaltida com pertoca. Per tant, a totes les entitats esmentades i a totes quantes persones han posat la seva contribució perquè això fos possible els vull donar les més expressives gràcies en nom propi i, sobretot, en el del poble que represent".*

Les intervencions del Rector de la Universitat, de **Maria Antònia Munar** i de **Carles March**, tancaren una vetlada destacable i un any de realitzacions sobre la figura i l'obra de **Joan Mascaró i Fornés.**

Redacció

Activitats associacions

A.P.M.A. del col.legi Eleonor Bosch

Concurs de Betlems:

HA comptat amb una participació de 35 famílies, L'entrega de premis es va fer dia 19 de febrer a la festa de disfresses.

Festa de disfresses:

Animació del grup **"Cucorba"** i xocolata i ensaïmades per a tots.

Extraescolars:

Amb l'objectiu de millorar les activitats que ja estan en marxa per a aquest any, es destinaran 50.000 pessetes a Psicomotricitat i Música, respectivament.

Col.laboracions:

Volem agrair a les empreses i comerços:

a **RENAULT** la subvenció de 18 xandalls pels esportistes.

a **CONSTRUCCIONS CAPO PERELLO, S.L.** l'entrega de camisetes als participants a l'activitat de Gimnàstica.

Judo:

De cara a la propera competició i gràcies a la bona disposició del professor, els petits aspirants al cinturó negre, intensifiquen els entrenaments a les noves instal.lacions de Muro.

Excursions i sortides:

Està prevista una primera visita a l'**Observatori Astronòmic** de Mallorca (Costitx), pel divendres dia 6 de Març.

Obres a l'Escola Vella:

Davant la previsible demora de l'inici de les obres per a la construcció de les noves aules de primària, i en resposta a la sol.licitud de l'APA, l'Ajuntament, abans de l'inici del curs, ha iniciat les obres d'acondicionament de l'Escola Vella: aigua potable, acondicionament dels banys, goteres, rajoles, clot d'arena, engronsadores, tobogan, gornisa i balcons que estaven a punt de caure.

Bústia

a la disposició de tots els socis.

Seran de gran utilitat les queixes i suggeriments que, entre tots, poguem aportar.

Aquest anunci es publica a títol informatiu

Pla de finançament estatal de carreteres

- 57.650 milions de pessetes en obres
- S'intenta compensar el dèficit històric
- Les obres seran executades per la Conselleria de Foment del Govern Balear
- Les obres es duran a terme en vuit anys

Xarxa arterial i accessos a Palma

C-715 Desdoblament Palma-Son Ferriol	C-715 Variant de Son Ferriol	P-111 Desdoblament Palma-Universitat	Desdoblament 2n cinturó
Inversió **500 milions**	Inversió **700 milions**	Inversió **1.400 milions**	Inversió **4.000 milions**

Autopista de Llevant (Mallorca)

Desdoblament PM-602 (S'Arenal-Llucmajor) (Autopista)	AUTOPISTA LLEVANT Variant Llucmajor Tram Llucmajor-Campos Variant Campos	AUTOPISTA LLEVANT Campos - Felanitx Variant Felanitx Felanitx - Manacor
Inversió **4.900 milions**	Inversió **4.100 milions**	Inversió **18.050 milions**

Autopista Central (Mallorca)

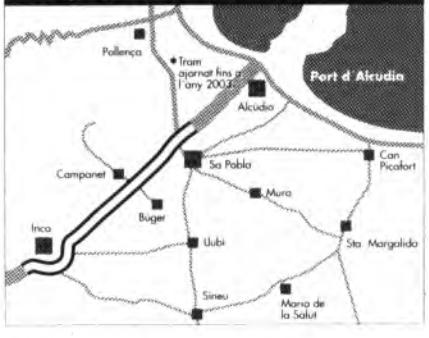

Variant d'Inca	Tram Inca - Sa Pobla	Tram Sa Pobla - Alcúdia
Inversió **3.600 milions**	Inversió **4.500 milions**	Inversió **3.700 milions**

Autopista de Ponent (Mallorca)

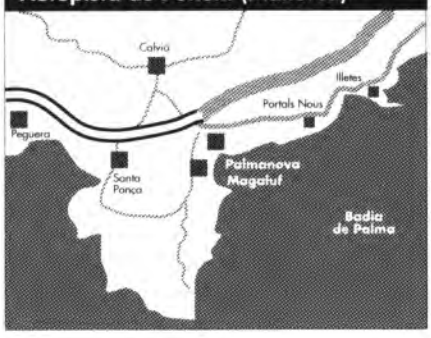

Palmanova - Sta. Ponça	Sta. Ponça - Peguera
Inversió **2.500 milions**	Inversió **1.300 milions**

Variants (Mallorca)

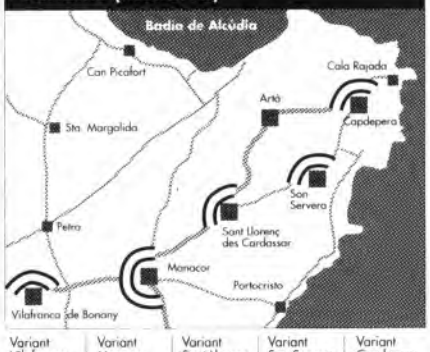

Variant Vilafranca	Variant Manacor (nord i sud)	Variant Sant Llorenç	Variant Son Servera	Variant Capdepera
Inversió **500 milions**	Inversió **1.000 milions**	Inversió **800 milions**	Inversió **500 milions**	Inversió **300 milions**

Illa de Menorca

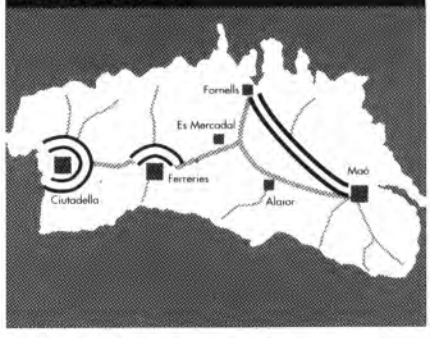

Maó - Fornells	Ronda Nord Ciutadella	Ronda Sud Ciutadella	Variant Ferreries
Inversió **500 milions**	Inversió **600 milions**	Inversió **400 milions**	Inversió **1.200 milions**

Illa d'Eivissa

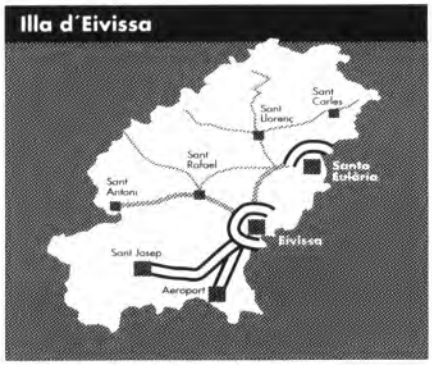

Desdoblament 2a Ronda Eivissa	Nou accés aeroport	Variant de Sta. Eulària	Condicionament Eivissa - Sant Josep
Inversió **500 milions**	Inversió **600 milions**	Inversió **400 milions**	Inversió **1.200 milions**

Independentment d'aquestes obres, el Govern Balear, a través de la Conselleria de Foment, durà a terme un pla de carreteres amb una inversió de 6.000 a 7.000 milions de pessetes.

Mallorca

- Sortida Son Valentí via cintura (65 M)
- Accés Son Hugo via cintura (220 M)
- Accés Alaró (169 M)
- Variant Andratx Sud (176 M)
- Accés s'Arracó (190 M)
- Accés Bendinat (450 M)
- Pas superior ctra. Sóller accés Polígon Son Castelló (300 M)
- Variant Port de Pollença (953 M)
- Variant Portocristo (1.000 M)
- Variant Can Picafort (540 M)
- Sóller - Deià (800 M)
- Tercer carril via cintura fins a Son Dureta (775 M)
- Inca - Llubí - Muro (1.954 M)
- Via cintura amb Sóller, Son Gotleu i es Molinar (600 M)
- Ariany - Sta. Margalida (488 M)
- S'Esglaieta - Valldemossa (404 M)
- Pont Anglesos - Can Picafort (183 M)
- Cinturó Palma Nord (864 M)
- Palma - Palmanova (tercer carril) (629 M)
- Tercer carril Palma - Marratxí (393 M)
- Penetració autopista central (500 M)
- S'Arracó - St. Elm (278 M)
- PM 304 (406 M)
- PM 110 Esporles - ctra. Valldemossa (300 M)

Menorca

- Ronda Maó (144 M)
- Desdoblament Maó - St. Lluís (472 M)
- Millora PM 711 es Mercadal (232 M)
- Millora PM 711 es Migjorn (174 M)

Eivissa Formentera

- La Savina - La Mola (Formentera) (694 M)
- Sta. Eulària - St. Carles (300 M)
- Eivissa - Sta. Eulària (per Jesús) (574 M)
- Sta Eulària - St. Rafael (509 M)
- Ronda Nord - St. Antoni (288 M)

GOVERN BALEAR
Conselleria de Foment

Ministerio de Fomento

Gent Major

Activitats de l'Associació "Hero"

ELS dies 16, 24 i 31 de gener, a la Casa de Cultura, va tenir lloc un cicle de conferències a càrrec de l'Historiador **Miquel Ballester**, sobre *"Apropament a la Realitat Històrica del Regne de Mallorca"*, que acabarà amb una **excursió** de quaranta membres de l'associació a **Catalunya i Sud de França**.

El dia 14 de febrer visitàrem l'**Aeroport de Palma**, unes amables senyoretes ens explicaren el funcionament d'aquell recinte. A continuació visitàrem la Porciúncula i els seus jardins, després dinar i ball a un restaurant.

El dia 21, en el Bar Arachu, **sopar de Carnaval**, amb disfresses, ball amb una orquetra i sortejos.

El dia 25, assistirem al Teatre Principal de Palma per veure l'obra de Llorenç Villalonga, **"Mort de dama"**.

Pel dia 14 de maig hi ha programat un **viatge**, vistant **Segovia, Àvila, Serra de Madrid, l'Escorial, la Granja de San Ildefonso, i Madrid i els seus voltants**. Les places són limitades i el preu, tot inclòs, són 39.000 ptes.

Referéndum al Sàhara Occidental

DIVENDRES dia 13 va tenir lloc, a la Casa de Cultura de Santa Margalida, una vetllada dels **Amics del Poble Saharaui**, per tal de concienciar els assistents sobre la importància del referndum per a l'autodeterminació del Poble Saharaui i l'ajuda que necessitaran per a dur-lo a terme.

Després d'una introducció de part de **Miquel Cifre**, va intervenir en **Cristòfol Fuster Calafell**, que va fer una s'íntesi de la situació geogràfica i de la vida al Sahara Occidental, il.lustrantho amb una sèrie d'anècdotes prou definidores d'aquell territori. Després intervengué **na Fatma**, nadiva d'aquella terra, per explicar la situació en que actualment viu el seu poble i la importància que té el proper referendum per poder assolir la seva independència i recuperar la sobirania del seu país.

A continuació es va passar un video dels campaments de refugiats saharians i la seva forma de vida en unes condicions precàries, desarrelats i vivint gràcies a la solidaritat dels països rics.

Finalment va parlar **Àngela Tomàs**, membre de l'associació d'**Amics del poble Saharaui**, la qual va destacar també la importància del referndum i l'ajuda material i moral que necessita el poble Saharaui per poderlo dur endavant, i del moviment de concienciació que s'està fent per aconseguir-la.

Notícies de la Casa de la Vila

Departament de Serveis Socials

UN any més, la gent del Municipi de Santa Margalida ha demostrat la seva solidaritat aportant juguetes per a la campanya dels Reis, i han fet possible que 40 nins del nostre municipi i d'altres tants de fora d'ell, puguin gaudir d'un dia tan especial i ple d'il.lusió com és el dia dels Reis.

També, com no? agrair la feina feta per l'agrupament escolta "Turó del Drac" que foren els encarregats de recollir totes les juguetes i altres objectes i fer-los arribar al departament de Serveis socials de l'Ajuntament.

Campanya per a la normalització lingüística

Per iniciativa de l'ajuntament de Santa Margalida i amb combinació amb la PIMEN, s'ha posat en marxa una campanya per mirar d'arribar a la normalització lingüística dels comerços i empreses margalidanes. La campanya va encaminada a què la retolació exterior, targetes, catàlegs, propaganda, calendaris, borses, avisos, factures i tot tipus de documentació que sigui possible, es posin amb la llengua pròpia d'aquesta Comunitat. L'objectiu de la campanya és el d'arribar a la normalització abans esmentada en els comerços i empreses que ho desitgin, mitjançant la incentivació, sense cap tipus d'imposició.

Més normalització lingüística

En aquesta revista nostra, criticàrem el fet que el grup del PP i demés grups municipals que presentaren la darrera moció de censura, redactassin l'escrit en castellà. Ara hem de dir que el grup del PSOE també va redactar en castellà el primer escrit que va presentar al registre de l'ajuntament com a oposició, encara que el darrer que hem vist ja estava en català. Per altra banda, el parlamentari del PSM i vicepresident del Consell de Mallorca, Pere Sampol, també va fer en castellà un recent discurs a Brusel.les. És hora que els nostres polítics, siguin del partit que siguin, es prenguin de forma seriosa el tema de la normalització i defensa de la nostra llengua.

Iniciativa de l'Àrea de Cultura

El tècnic de l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament està fent les passes necessàries per aconseguir la restauració de la imatge de Santa Margalida, amb motiu de la celebració dels 750 d'anys d'existència de la nostra Parròquia. La imatge de Santa Margalida, una talla de fusta possiblement del segle XIII, es troba prou deteriorada, cosa que es pot apreciar si la miram de prim compte. Per tant la restauració és més que convenient per a la seva conservació. Esperam que els qui tenen la pella pel mànec hi posin els mitjans necessaris.

Canvi de data de la Fira

La coincidència de la Fira amb la festa de Pasqua, fet que es produirà espesses vegades en els propers anys, ha determinat a la comissió de festes, integrada per les distintes associacions de la Vila, a traslladar la Fira al diumenge del Ram, dia per a enguany i per a les propers edicions. Enguany idò serà el dia 5 d'abril, i donada la movilitat de la diada, qualque any pot caure dins el mes de març. Aquest fet deixarà sense efecte el nom de "Fira d'abril" i evitarà també coincidències de nom amb la fira sevillana.

Borsa de feina

La Mancomunitat del Nord ha posat en marxa una borsa de feina per a la gent que necessita una col.locació, si vos trobau en aquesta situació, us podeu adreçar a l'Ajuntament de Santa Margalida i parlar amb na Maria Brotat, na Maria Ferriol, o na Mª Antònia Llabrés, que són les persones encarregades de tramitar les sol.licituds. La selecció la fa la mateixa Mancomunitat, mitjançant ordinador, i s'encarrega de fer un seguiment entre les persones pendents de col.locació i entre els col.locats pel mitjà d'aquesta borsa de feina.

Els plens municipals

DESPRÉS de la moció de censura presentada a l'ajuntament de Santa Margalida, sembla que els components de la que ara és l'oposició, tenen la intenció de presentar batalla en els plens municipals, aprofitant la manca d'experiència de bona part de la gent que forma l'equip de govern. Així va esser en els dos plens celebrats fins aleshores, el primer per nomenar les noves comisions informatives i el segon, celebrat el dia 29, on s'havien de debatre una sèrie de punts, entre els quals els més polèmics resultaren els relatius al Pla Mirall i, sobretot, l'aprovació de "Sor Tomasseta" com a himne de Santa Margalida i el nomenament del Cronista Oficial de la Vila. Alguns dels punts ja havien estat presentats per l'anterior equip de govern, al darrer ple abans de la moció de censura i que quedaren sobre la taula.

Els punts eren els següents:

1-Aprovació del conveni col.lectiu, relatiu a recaptacions en periode voluntari i executiu dels tributs municipals i altres ingressos del Dret Públic, entre aquest Ajuntament i la CAIB.
*Aprovat per unanimitat.

2-Aprovació de l'adjudicació de les obres de la III Fase de la Pista Poliesportiva de Can Picafort.
*Aprovat per unanimitat.

3-Aprovar proposta de millores a l'Institut de Santa Margalida (trasllat al M.E.C. per a la seva realització i finançament).
*Aprovat per unanimitat.

4-Aprovar el canvi de designació de diferents carrers de la Vila.
El batle retira el punt, per esser debatut en una altra sessió.

5-Aprovar el nomenament de Baltasar Calafat com a Fill Il.lustre de Santa Margalida (segons una proposta de l'Obra Cultural Balear).
*Aprovat per unanimitat.

6-Aprovar autorització per a la firma del conveni pel Pla Mirall.
*Aprovat per unanimitat.

7-Aprovar aportació de l'Ajuntament al consorci del Pla Mirall.
*A favor: 7 vots (PP, CPU, GIP)
*En contra: 6 vots (PSOE, UM).

8-Aprovar transferència de capital al consorci.
A favor: 7 vots (PP, CPU, GIP)
En contra: 6 vots (PSOE, UM).

9-Aprovació de les cobles de Sor Tomasseta com a himne de Santa Margalida.
A favor: 7 vots (PP, CPU, GIP)
El grup del PSOE va abandonar la sala de plens sense votar i UM no va votar aquest punt.

10-Nomenament de Cronista Oficial de la Vila.
A favor: 7 vots (PP, CPU, GIP).
En contra: 6 (PSOE, UM).

11-Aprovació canvi de nom del Carrer Divisòria de Son Serra de Marina.
A favor: 7 vots (PP, CPU, GIP)
En contra: 2 vots (UM)
Abstenció: 4 vots (PSOE).

Els punts motiu de polèmica, abans esmentats, tengueren un ample ressó en els mitjans de comunicació de Ciutat i en certs ambients de la VIla.◗

HESCA
mobles i fusteria
Portes, persianes, vidrieres i falsos terrats en fusta i PVC
Passamans, mobles a mida i fusteria en general
Mobles de cuina,bany, hogar i complements de decoració.
Projectes d'interiorisme
Fusteria mecànica C/. Miquel Ordinas, 25
Exposició i venda de mobles C/. Miquel Ordinas, 31-33
Tel./Fax 52 31 45 • SANTA MARGALIDA

PINSAMA S.L.
*PINTURES EN GENERAL
*GOTELET
*PICAT
*REVESTIMENTS
(Interiors Façanes)
*DECORACIÓ D'INTERIORS
*LACATS
*VERNISSATS EN GENERAL

C/. Indùstria, 2
Tel. 52 30 52 - Tel. Part. 52 37 86
SANTA MARGALIDA

Cursets per a treballadors

La cadena hotelera, "**Stil Hotels**", ha organitzat una sèrie de cursets de formació pels seus empleats, i s'espera continuar el procés de formació per a la propera temporada d'hivern, donat l'èxit que han tengut. Els cursets són d'Anglès, Informàtica, Atenció al client...

A la fotografia aparèixen els propietaris de la cadena, els organitzadors i alumnes i professora del curset d'anglès.

BANCA MARCH

Passeig des Pouàs, 1 - 07450 SANTA MARGALIDA

ELECTRÒNICA CID

Venda de T. V. Color i Electrodomèstics en General
Primeres Marques
Servei Tècnic Ràpid

C/. Alba, nº 1 - CAN PICAFORT
Tel. 85 06 14

C/ Jovades, nº 33 - STA MARGALIDA
Tel. 52 32 10

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS
ESTAM AMB LA GENT
ELS DIES DE FESTA,
I TOTS ELS DEMÉS.

GESTORIA ADMINISTRATIVA
SEBASTIÁN PASTRO PERELLÓ
ADMINISTRACION DE EMPRESAS
ASESORIA: FISCAL • CONTABLE
LABORAL • INFORMATICA
SEGUROS
Costa i Llobera, 26-B • CAN PICAFORT
Tels. 971 85 00 66 / 971 85 00 38 • Fax 971 85 10 86

El joves de la Vila es confirmen

EL diumenge dia 11 de gener, 45 joves margalidans i dos italians, foren confirmats pel Bisbe de Mallorca, Mns.Teodor Ubeda, en una solemnissima cerimònia que va omplir l'església de Santa Margalida.

Des del mes de febrer del 1987 que es confirmaren 47 joves de la Vila, no s'havia celebrat aquest acte a Santa Margalida.

Els al.lots i al.lotes que, després de quasi dos anys de preparació amb conferències setmanals, volgueren confirmar la seva fe són els següents:

Jaume Alós Calafat
Joana Aina Ferrer Roig
Maciana Alomar Bauçà
Caterina Matas Gayà
Gabriel Calvó Gomara
Catalina Capó Nadal
Maria Salas Gayà
Mª del Carme Moll Ferriol
Miquela Pomar Gayà
Maciana Antónia Calafat Calvó
Margalida Fuster Perelló
Maria Antònia Fuster Perelló
Catalina Fuster Perelló
Lluís Gabriel Fuster Oliver
Maria Estelrich Jaume
Joana Rosselló Gayà
Mª Antònia Santandreu Payeras
Joana Morey Perelló
Joan Malondra Llull
Mónica Ferrer Munar
Bàrbara Font Gayà
Tomeu Borràs Santandreu
Maria Catalina Font Morey
Joana Aina Juan Alzamora
Catalina Morey Perelló
Maciana Garau Molinas
Sebastià Llull Aloy
Martí Àngel Torres Valls
Antoni Calafat Ferrer
Regina Rosselló Gayà
Antònia Estelrich Alzamora
Margalida Torres Alós
Mateu Ferrer Serra
Joana Aina Fuster Oliver
Catalina Juan Ordinas
Maria Magdalena Cloquell Flo
Maria Elena Tur Figueruelo
Joan Grimalt Estelrich
Maria March Calvó
Antònia Grimalt Estelrich
Catalina Pastor Perelló
Antònia Ordinas Mayol
Francesc Font Molinas
Joana Font Molinas
Margalida Estelrich Alzamora
Francesco La Rocca (italià)
Ana Maria Cisso (italiana)

Recordatori

Margalida Gayà Ribas

✞ **Gener de 1998**

Diu la mort Ès llei de vida
i viure esperar la mort
jo només tenc un conhort
sereu viva en el record
padrineta Margalida

a.m.f.

Baltasar Calafat, fill il.lustre de Santa Margalida

ALGUNS esdeveniments polítics que, una vegada més, han estamenejat la Vila, han deixat en segon terme el nomanament de **Baltasar Calafat i Bibiloni** com a fill il.lustre de Santa Margalida, que com sabeu era una petició que la nostra delegació va adreçar a l'ajuntament. De totes maneres haureu vist que el ple municipal del dia 29 de gener, quasi sense que ningú no hi paràs esment, va nomenar el margalidà fill il.lustre. A partir d'aquí resta pendent un acte solemne que dóni forma a dit nomenament i una sèrie d'actuacions encaminades a donar a conèixer la figura de Calafat, des de ara fill il.lustre de Santa Margalida, gràcies a la iniciativa de l'OCB de la Vila, refrendada a la passada assemblea general per unanimitat.

Conferència

Estam pendents de la confirmació de la data per a una conferència de l'**Associació de Defensa de la Terra**, de la qual informarem oportunament.

Assemblea General

La nostra delegació té previst la celebració de l'assemblea general pel divendres dia 27 de març al saló del Bar Arachu, hi haurà sopar pels socis assistents, de totes maneres ho confirmarem per carta.

Grup Excursionista

A qui li agradi caminar per la muntaña i disfrutar dels tresors paisatgístics de la nostra illa, volem recordar que el grup excursionista de l'OCB de Sta. Margalida surt a caminar un pic cada mes, si voleu tenir informació dels dies i llocs a on anam posau-vos en contacte amb Blai Genovart o Joan Malondra◗

AUTOS RIERA-QUETGLAS, C.B.
Su concesionario CITROËN y SUZUKI

Tel. Sta Margalida: 52 38 01 **Tel. Ca'n Picafort: 85 01 80**

Carta oberta

A la Dignissima oposició de l'Ajuntament de Santa Margalida.

ESTIMATS: Aquesta carta és única i exclusivament responsabilitat de qui la signa i els motius de la qual s'expressen en el pràgraf que ve a continuació.

Amb el que diré no voldria ofendre ningú, almanco no voldria ofendre més del que m'han ofès a mi, no les paraules, que sols són paraules i es poden rebatre amb paraules, sinó algunes actituds. De totes maneres invocaré una possible justificació semblant a la de Miquel Cifre, que repeteix quan li parlen de crispació a l'ajuntament: "pensau que, després de tot, és a nosaltres que mos han posat la moció de censura", pensau idò que és a mi a qui heu llevat la pell a tires amb sensacionalisme a la prensa, fent política de café -que tant poc agrada a Miquel Cifre- fent demagògia en un plé municipal, o aguantant les impertinències -altra cosa no són- de certs regidors que semblen no tenir res millor que fer.

Anirem per parts i començarem amb el tema que ja es coneix com "l'himne de Santa Margalida": no pensau que, si més no, vosaltres també heu sortit de botador? Jo podria estar d'acord en què potser la manera de presentar el tema no ha estat l'adequada, fins i tot que no hagi estat oportuna, cadascú tendrà les seves raons, uns per fer-ho així i vosaltres per criticar-ho; però d'aquí a tota la parafernàlia que heu montat, amb boicots al ple municipal, sol.licituds de perdó al poble de Valldemossa i altres perles per l'estil, pens que s'hauria d'haver trobat un punt d'equilibri. La tonada i la lletra de Sor Tomasseta són molt antigues i ningú no sap qui són els autors, unes cobles som molt velles i altres afegides posteriorment, ningú no en té l'exclusiva, són de qui les canta i de qui les escolta, la idea de fer-la himne de Santa Margalida, bona o dolenta, -que dit sia de passada no va esser meva- no roba res a ningú ni té per què ofendre a ningú, com no té perquè ofendre els margalidans que a Sa Pobla tenguin Santa Margalida de Crestaix i li cantin goigs o li facin gloses, o que a Felanitx i altres pobles facin festa a la nostra patrona. Sor Tomasseta serà cantada, com abans, per tot arreu i no passa res, i se seguiran fent arranjaments a la partitura i s'afegiran lletres noves, com s'ha fet des de sempre i no ha passat res. Així que deixem d'aixecar muntanyes polítiques sobre grans d'arena anecdòtics i que Santa Catalina Tomàs ens perdoni a tots.

Però, el tema té una altra vessant i és que bona part de la vostra santa indignació, ha caigut sobre la meva esquena -no massa ampla i una mica geperudapel fet d'haver cedit unes estrofes publicades l'any 1986 i fetes per encàrrec del Vicari Ramis (e.p.d.); és que els polítics així mateix anau alerta de mossegarvos massa els uns als altres, perquè no sabeu qualque dia amb qui haureu de pactar, per assolir un poc del poder que tant vos traumatitza haver d'abandonar. No passeu ànsia, sempre trobareu qualque Rafel Bordoy sobre el que descarregar la somada.

Ara ve allò del meu nomenament de cronista oficial de Santa Margalida: aquí s'ha desparat tota la bateria de les acusacions de "franquisme" i "caras al sol" i altres floretes que, els partits anomenats progressistes, solen treure quan sel's atura el rellotge del progrés i fan passes cap enrera, obrint el calaix de les desqualificacions, sobretot si els arguments seriosos no es veuen per cap banda. I altra vegada la meva maltractada i poc elegant esquena s'ha hagut de carregar el mort: "aquest no té independència", "és del PP", "dubtós poeta" i coses per l'estil. Jo vos diria que en altres ocasions no heu tengut la pell tan delicada com ara. Però, si qui no té independència -ja m'explicareu qualque dia que és això- o qui, com en el meu cas, és presumpte de pertanyer a un determinat partit -això de "presumpte" ho tocaria saber un estodiant d'advocat, entre cometes- hi ha que penjar-li les etiquetes que fabrica la vostra particularíssima opinió. Qui, segons vosaltres, és d'un o altre partit, no pot exercir una feina com la de cronista oficial d'un poble, tampoc no hi hauria ningú que podés ser director d'un col.legi públic, ni el porter, ni el cantiner, ni guàrdia municipal, ni administrador de correus, ni el que recull el fems, ni el Rector, ni judge, ni regidor, ni batle del seu poble... per molt que s'invoqui la força dels vots -que com sabeu es bona de capgirar-

☞

perquè tots tenim les nostres tendències i tots, vosaltres inclosos, tenim i teniu alguna ideologia determinada -n'hi ha qualcun de polític que no n'ha mester- i ningú no és posseïdor d'aquesta utòpica independència que tant vos heu posat a la boca. Ningú no hauria de ser discriminat pel fet de ser negre, blanc, del PP, del PSOE, geperut, moro, cristià, petit, gran o amb barba,

I quasi per acabar permeteume unes poques preguntes: vosaltres que sou tan rigorosos amb els vostres plantejaments i teniu tant d'esment a les qüestions de forma, em podríeu dir d'on heu tret això que som del PP? ho podríeu provar? és un delicte ser del PP, del PSOE, d'UM del PSM o de qualsevol altre partit? qué és més motiu d'excomunió, col.laborar amb el PP o amb el PSOE? què és més dubtós, la meva condició de poeta o determinades actituds en l'exercici d'un càrrec? qui anirà més cap dret a l'infern, un del Barça o un del Madrid? qui és més graciós n'Agustín el Casta o en Chiquito de la Calzada? qui és més atractiva, na Claudia Shiffer o na Maria Antònia Munar? I la pregunta del milió: Per què heu muntat aquest sarau sobre la meva esquena?

Ara un aclariment: a mí, gràcies a Déu -poeta entre cometesno em fa cap falta "xupar càmera" de Sor Tomasseta. Xupar càmera és el que soleu fer els polítics quan el dia de la Beata, la Fira, o en qualsevol altra ocasió, treis la corbata i la mudada que teniu amb bolles de cànfora, i vos deixau retratar devora els vostres cappares de Ciutat.

Un altre aclariment: jo no tenc cap interès en entrar a la Casa de la Vila -alguns han fet s'ullastre esbrancat per no sortir-ne- jo el que volia era ajudar a fer una feina de caire institucional i no polític, que sembla que a més de dos no els va bé que es faci. Es veu que hi ha gent que valora més la política que altres aspectes de la vida municipal.

Però no passa res, aquesta carta no és més que fer potadetes, més o manco com les que heu fet vosaltres, però sé que no servirà de massa si no és per espassarme els nirvis. Després del sarau que s'ha armat potser arraplegareu quatre vots més, que al cap i a la fi és el que interessa, -jo potser hagi descobert qualque amic que desconeixia- si l'haguessiu armat un poc més prop de les eleccions per ventura hauria estat millor, si haguesseu avisat, a mi tant m'era servir d'excusa ara com més envant. Però el temps passa i totes les coses s'obliden o almanco s'esmorteeixen.

Quan passi més temps, els polítics d'ara, tots, partireu cap a cavostra, uns amb més o manco dignitat i altres amb més o manco patrimoni i amb el rossegall d'un parell d'amics que haureu deixat per les voreres de la carrera política, cosa que sol succeir sovint, però no sé si això importa massa. Jo també hi seré a canostra, amb un poc més de gep i un poc manco d'ingenuitat i, això sí, amb la consciència tranquil.la.

I res més per avui, aquí em teniu a la vostra disposició, per quan tengueu ganes d'amargarli unes hores a qualcú, o no sapigueu com vos heu d'espassar els malshumors, o tengueu necessitat de posar un poc d'imaginació a la vostra campanya electoral.

Atentament:

Rafel Bordoy i Pomar

SR INFORMATICA
SOPORTE INFORMATICO PROFESIONAL

ALEXANDRE ROSSELLÓ, 15
TEL: 523731 - 908 631388
07450 STA. MARGALIDA

ORDINADORS I ACCESSORIS
Servici i accés a **Internet** • Servici Tècnic. Reparacions i ampliacions
Suport **Windows** 3.11/95 **Certificat** per **Microsoft**
Suport **Novell** netware **Certificat** por **S.N.I.** • Xarxes locals i Comunicacions

A: "Sa Revista de Santa Margalida". Els pregaria la publicació d'aquesta carta:

Les Noves Generacions del PP

QUAN em va arribar la notícia de que a Santa Margalida s'havia format un grup de Noves Generacions del PP, la meva primera reacció va ser la d'aquell que li prenen el pèl però, a mesura que varen passar els dies, la meva postura d'incredul va passar a ser la d'un sorprès i, a principis de febrer, quan vaig veure i llegir pel diari que la cosa no era cap broma, la meva postura va passar a ser la d'una persona preocupada. A partir d'aquest moment, vaig començar a sentir remors, però res del que deia la gent m'acabava de convèncer, fins que el dia 15 de febrer vaig llegir en el diari els següent titular: "Las juventudes del PP crean la junta local de Santa Margalida para apoyar al alcalde"; em vaig horroritzar, no només eren certs els remors sinó que ja havien creat una junta local. Vaig seguir llegint i l'article informava que són uns trenta afiliats, que Joan Mas és el president i Rafel Matas el secretari general. El motiu principal de la creació d'aquesta nova institució és col.laborar amb l'actual batle de cara a les pròximes eleccions (almanco en aquest sentit, diuen la veritat).

El motiu pel que escric aquesta carta és per trobar resposta a qüestions com aquestes: què pretenen aconseguir amb aquesta institució? segons el que posa el diari , pretenen potenciar les seves activitats i donar-se a conèixer entre els veins, però, quines són aquestes activitats? si són com la declaració com a himne oficial de la "nova" cançó de Sor Tomaseta es poden retirar; i a qui es volen donar a conèixer? molta gent s'ha enterat d'aquesta moguda pels diaris o per remors del carrer, què passa, què són un "club privat"? si volen força per seguir governant necessiten ser una majoria, o no? a la creació de la junta local haguessin pogut convidar a tots els interessats, curiosos o partidaris de la política del PP , però no, pareix que volen amagar-se. El que més m'extranya és que entre ells, o almanco entre els que la gent diu que són afiliats, hi ha un cert sentiment de vergonya com si volguessin dir: "Som del PP però no ho digueu a ningú, no sé, hi ha qualque cosa que no me quadra, com dirien els de Madrid: "Aquí hay gato encerrado".

La meva intenció no és la de crear cap tipus de polèmica sobre la política del PP (que ja n'hi ha, però això és un altre tema) ni sobre quines són realment les seves intencions (que són un poc dubtoses) sinó tot el contrari, m'agradaria que les coses del poble es fessin de cara al poble i no d'amagat (aquesta és la meva impressió). Està molt bé que es juntin grups de joves per ajudar a un determinat partit polític però, ho han de fer perquè realment ho senten així i no per qüestions d'interessos o perquè com que el meu amic s'hi ha aficat jo també, alerta! s'han de tenir les coses clares i pensar-les abans de fer-les.

En darrer lloc, m'agradaria agrair a "Sa Revista" l'oportunitat que dóna a la gent per poder expressar tot tipus d'opinions i donar les gràcies per la publicació d'aquesta carta.

Un vilero.

HERTORRES, S.L.
CONSTRUCCIONS
C/. Lluna, 2 - STA. MARGALIDA
Tels. 52 31 03 - 52 32 89 - 52 30 36

Dra. Magdalena Bennasar Mojer
TOCOLOGIA - GINECOLOGIA
CLINICA PLANAS, S.A.
C/. Menorca, 3
Tels. 73 03 45/46 - 73 88 43/44
07011 PALMA DE MALLORCA
C/. Fadrins, 28 - 1.º
Tel. 86 20 92
07420 SA POBLA

Margalidans d'Amèrica

Descendents d'emigrants, visiten la Vila.

ENTRE un grup de devers quaranta joves descendents d'emigrants balears que partiren a provar de fer fortuna a Amèrica del Sud, ja fa un bon grapat d'anys, i que la Conselleria de Presidència del Govern Balear ha convidat a passar 15 dies entre nosaltres, n'hi havia quatre, tres al.lotes i un al.lot, que eren descendents de margalidans. Amb les tres al.lotes, que vengueren a visitar els seus parents a la Vila, hi tenguérem una estona de conversa i les acompanyàrem a fer una volta pel nostre poble i a consultar l'arxiu parroquial, per ajudar a una d'elles a trobar les seves arrels vileres.

Camila Molinas, ve de Santa Fé, una de les províncies d'Argentina, i ens diu que han vengut a conèixer les seves arrels i els nostres costums, per difondre'ls entre la seva gent. És família d'en Bernat Bisbal.

Mariana Pastor, ens diu que ve de Mendoza (Argentina). Alejandra Pastor, també ve de Mendoza i és cosina de l'anterior. Les dues són família d'en Martí Ros.

Na Camila ens diu que el seu repadrí i la seva repradina eren de Santa Margalida: Antelm Molinas i Catalina Ferrer, i que també té família a altres pobles de Mallorca. Els seus padrins es conegueren allà en els punts de reunió que mantenien i mantenen i on es relacionaven amb altres emigrants de la mateixa procedència.

De les dues cosines, Mariana i Alejandra, fóren també els seus repradins que partiren de la Vila, ja casats i amb fills, els seus noms eren Martí Pastor i Valentina Monjo.

Els preguntàrem si per allà havien sentit parlar en mallorquí i ens digueren que a Mendoza, evidentment, no es parla mallorquí ni hi ha llocs on n'ensenyin, però que elles ho han sentit parlar a la seva padrina i a un dels seus tios. Na Camila ens diu que a Santa Fe hi va un professor, que és de Rosario, que ensenya el català i el seu pare i la seva germana hi assisteixen a les classes, altra gent de la comunitat Balear també n'està aprenent, però com a llengua viva fa unes generacions que s'ha perdut.

Allà però si que es conserven, segons ens digueren, els menjars típics de Mallorca: la sobrassada, els botifarrons, les ensaïmades, les panades, els cocarrois, les coques... i ho mengen en el transcurs de les festes que solen celebrar. Una d'aquestes festes, se celebra cada any, i està dedicada a la Mare de Déu de Lluc. També es consumeixen begudes com el palo i les herbes.

Na Camila, na Mariana, na Alejandra i les seves generacions, expressen un interès per seguir mantenint aquestes tradicions transmeses pels seus padrins i pels pares i manifesten la voluntat de passar-les als seus fills, és una aspiració de grups de joves de la mateixa edat, també descendents de mallorquins, eivissencs o menorquins. Els centres Balears són unes institucions prou actives en aquest aspecte, amb les seves èpoques esponeroses i altres de decadència, però que darrerament han experimentat un resorgiment. En cadascuna de les festes dels centres Balears també és corrent l'ús del vestit típic, que porten els més joves, per tal

de donar-lo a conèixer a la gent, així com també aprenen i ballen els nostres balls. Allà, ens diuen, estan prou diferenciades les distintes comunitats formades per gent procedent de llocs diferents de la geografia de l'estat espanyol.

Aquestes joves es mostren encantades d'haver vengut a Mallorca i haver tengut l'oportunitat de conèixer la terra dels seus avantpassats i la seva idea, i la d'altres que aquesta vegada no han pogut venir, és la de profunditzar en el coneixement de les seves arrels.

Ens diuen també que a Mendoza s'està fent un cens de les famílies procedents de Balears, aquesta feina és prou llarga i dificultosa però sens dubte de gran tnterès i ens han dit que ens enviaran una còpia quan el tenguin enllestit, cosa que contribuirà a refermar les relacions entre els mallorquins d'allà i els d'aquí.

La visita d'aquestes joves ens va corprendre agradablement pel fet de poder comprovar que els descendents dels mallorquins que varen haver d'emigrar per distintes circumstàncies, mantenen encara viu l'esperit de l'avior per sobre del temps i de la distància.

Antoni Mas i Rafel Bordoy

Cercant les arrels

ELS seus noms són: Miquel Llull Bauçà i Antònia Carrió Bergas, són un matrimoni, ell descendent de Santa Margalida i ella de Maria de la Salut, viven a Mendoza (Argentina) i tenen dues filles, una d'elles casada, ténen dos néts i treballen de pagesos.

El pare de Miquel va néixer a Santa Margalida, de ben petit es va quedar sense pares i va passar a viure amb uns oncles que partiren cap a Amèrica quan ell tenia 7 anys, en Miquel va néixer allà i els seus pares, la mare era argentina descendent de mallorquins, mai no pogueren tornar a Mallorca. El pare d'en Miquel era germà de la mare d'en Mateu, en Pere i na Catalina Estelrich, Madò Antònia Llull (Tema), casada amb l'amo en Mateu Estelrich (Merro).

N'Antònia va partir cap a Amèrica, amb els seus pares, quan tenia només 6 anys, i de llavors ençà no havia tornat a Mallorca, a pesar de ser una cosa que li feia molta il.lusió.

Conten que allà el contacte amb altres persones descendents de Mallorca és freqüent i mantenen alnguns dels costums d'aquí, sobretot pel que fa a la forma de menjar: les coques, els cocarrois, les panades, les ensaïmades, l'arròs sec... són presents a la taula molts de dies, especialment per les festes. N'Antònia encara conversa perfectament el mallorquí, diu que ho recorda i que el parla amb els seus pares que encara viven, en Miquel diu que ho enten però que no el parla.

En Miquel i n'Antònia diuen que passaran un mes a Mallorca i que això per a ells és com una espècie de somni, tenien moltes ganes de venir però les circumstàncies no els ho permetien, ara han pogut venir gràcies a l'Ajuntament de Santa Margalida i per la intermediació d'en Sebastià (Major) i no es cansen de mostrar el seu agraiment, un pic i un altre, per haver pogut fer realitat un somni tan desitjat.

R.B.

Sr. Director: M'agradaria que publicàssiu aquesta carta.

Detecció precoç.

CREC que és necessari crear campanyes de detecció precoç de les hipoacusies en tots els hospitals, tant privats com públics. També fer programes contra la hipoacusia en els col.legis, factor important en la prevenció i detecció precoç de la sordera.

...La hipoacusia pot passar despercebuda fins que la pèrdua de l'oïda es fa notable

Una deficiència auditiva no detectada precoçment, compromet el desenvolupament intel.lectual, laboral i sociocultural del nin que la pateix, impedeix l'el.laboració d'un llenguatge propi. Això és així en funció de la major o menor intensitat de la hipoacusia i que es dugui a terme un diagnòstic primerenc de la mateixa. Moltes vegades aquests efectes no són coneguts per la societat i pens que s'han de fer campanyes i crear programes contra la hopoacusia.

La hipoacusia pot passar desapercebuda fins que la pèrdua de l'oïda es fa notable. Quan l'oïda comença a fallar qui ho pateix comença a aïllar-se; és un problema que afecta a molts i són pocs els que li donen importància. El que és més curiós d'aquest problema és el fet de no voler-lo reconèixer. És prou fort acceptar la realitat de la pèrdua auditiva i acceptar que es vol sentir millor amb l'ajuda d'un audífon.

Si hom sofreix pèrdua auditiva, perd molt més que la comprensió de paraules. L'audició és un dels òrgans vitals del sentit, funciona les 24 hores del dia, no hi ha portes per tancar, per restringir l'audició així com les parpelles restringeixen la visió. L'audició ens manté en contacte amb el món, ens permet reaccionar davant un so i ens dóna avís de tots els canvis que ens envolten.

Els problemes associats a la incapacitat auditiva són, freqüentment difícils de reconèixer, la gent no pot "veure" una pèrdua auditiva. El qui sofreix hipoacúsia no s'ha d'aïllar dins un món de silenci, s'ha de comunicar amb els demés. Els audífons poden esser de gran ajuda per a gent amb problemes auditius, però no poden, de cap manera, restaurar l'audició.

Jo, com afectada, crec que he recorregut totes les estacions: angúnia, culpabilitat, tristesa i depressió, encara que no estic disposada a rendir-me, malgrat haver-me intervingut quirúrgicament vuit vegades, només em queda la il.lusió, la fe i l'esperança. Ja he passat massa vegades el camí de la desesperació, l'amargor i la tristesa. Que un tumor t'impedesqui sentir-hi és com prohibir-te una cosa per la qual has lluitat tota la vida i en un moment determinat no ho pots tornar tenir. Seguesc lluitant, l'esperança mai no l'he perduda, encara que de cada vegada ho vegi més difícil... he anat a vidents, cures miraculoses, promeses, operacions... fins arribar a un punt que has d'acceptar la realitat. El suport fonamental per a les persones que patim aquest problema, és la família. Jo que ho pateixo des dels 15 anys, crec que se m'ha de tenir en compte i tenc valor perquè existeixo i tenc qualque cosa que oferir als demés. Jo no tenc problemes, en tot cas diria dificultats.

...El qui sofreix hipoacusia no s'ha d'aïllar dins un món de silenci, s'ha de comunicar amb els demés...

...El suport fonamental per a les persones que patim aquest problema és la família...

Si vols fer qualque cosa per a aquest món de silenci, fet una revisió almanco cada any.

Quats n'hi ha que poden sentir-te? Si creus que tots no ho poden fer, hem d'intentar evitar-ho amb campanyes contra la hipoacúsia.

C.A.T.
Santa Margalida

La rotonda malgarbada

Benvolgut Sr. Director:

EM dirigesc a vos i als lectors d'aquesta revista, pel simple fet de donar la benvinguda a la Primavera, que el passat 21 de febrer va tocar a la porta d'una part del Planeta. També voldria criticar un fet que ja fa un any en vaig fer menció, però el meu comentari no es va publicar car tot just quan havia de sortir la revista va semblar solventar-se però no va ser així.

Ja la tenim altre cop, com una somera que dóna voltes a una sínia, com una rutina eterna, que sempre dóna la mateixa volta... Així és la Terra, estació rera estació i mai no s'atura. Uns anys amb més sequedat en què les fonts no ragen, els quartons s'omplen de clivells i la vida de la Síquia Reial i del Torrent de Binicaubell sembla endormissada per manca d'aigua. Altres anys, com ara, l'aigua ha reblanit la terra, ha reviscolat la música de la síquia i del torrent, ha deixondit amb cara alegre la vida i l'activitat de l'organisme que ha de seguir el seu procés vital.

Segurament ho ha reparat quasi tothom: un moment de sol intens a punt de la migdiada, des de la balconada del nostre temple viler, he pogut contemplar el canvi rítmic de la terra. Un paratge eclipsat per la verdor de l'herba tendra. Una trinxa d'asfalt i unes poques cases després de les figueres de moro, sensació de frescor per les voreres dels caminois; els sementers de terra roja llaurats de fresc, els escasos ametlers, aprop i lluny, tan ben vestits de flor blanca i rosada, donant, en aquest mesos de gener i febrer un sentit a la nostra Mallorca, encatifada també de belles flors en campana, d'un groc llimona viu: una flor ben coneguda, encara que sols sigui perquè els infants roeguen la base de la tija que té un gust àcid d'on li ve el nom de vinagrella.

Tot el conjunt caracteritza el paisatge d'aquest temps. Però, girant la mirada cap a la dreta, els ulls astorats afinen com una espècie d'ensaïmada plena de terra, malgarbada i ensucrada de verd i arrelada sobre l'encreuement de les trinxes d'asfalt:

Una rotonda: aquestes circumferències ja són prou conegudes pels margalidans -n'hi ha dues a Can Picafort- però aqueixa no és com les altres, sembla un poc sortida de to, sense mica d'estètica, malgarbada, mal curada, sembrada de plantes que no són autòctones, llevat de tres mimoses. Jo em deman sr. director, on té la vergonya el nostre ajuntament? o això és feina del CIM o del Govern, però voldríem tenir l'entrada de ca nostra tan ben arreglada com les de Can Picafort, ben sembrada de plantes típiques de l'ecosistema margalidà; per donar la benvinguda als visitants tal com pertoca. És això tasca del nostre ajuntament?

Atentament:

M. Torres

PS: Ara és el moment més adient per sembrar o transplantar, no durant els mesos de les eleccions. Feis-hi qualque cosa. Gràcies.

FERRETERIA & DROGUERIA

GARAU

PLAÇA S'ABEURADOR, 10
TEL - FAX 52 34 75
SANTA MARGALIDA

ISABEL GARAU, 27-B
TEL. 85 05 24
C'AN PICAFORT

La flor de gener

TAL vegada tots haurem sentit aquella glosa que diu: *"Sa fruita ,més primerenca n'és sa flor de s'ametler..."* o aquella dita: *"de sa flor de pes gener, no n'ompliràs cap paner"*. Idò, aquests rimats que el poble ha transmès durant anys, de boca en boca, fan referència a la flor de l'ametler: la bellesa blanca o rosada que, durant els mesos de gener i febrer, ornen els esplendorosos ametlerars de Mallorca.

Aquesta espectacular floració hivernal és la primera de l'any. Ben segur que haureu vist que pel Pla de Mallorca els arbres més joves comencen a florir pel desembre, a les Balears és l'únic lloc on floreixen uns dies abans de Nadal. Així mateix, aquest fenomen anual de la floració ve en funció del clima, la majoria floreixen pel gener; però en zones més fredes, com la serra nord, en hiverns malignes, poden florir pel febrer o inclús a començament de març. També aquesta floració es retrassa en funció de l'edat. Així m'ho explicava el tio Francesc Ramis (q.e.p.d.) i no anava gens equivocat, *"amb la relació entre la floració i la sortida de les fulles, que es produeix dies abans de la primavera, és possible fer una estimació de l'edat dels ametlers"*, deia convençut. Si l'amtler floreix amb molta anticipació a la sortida de les fulles vol dir que la seva edat és molt avançada. Encara que la floració sigui en plè hivern, les flors són molt delicades i especialment sensibles a les gelades i als vents humits, que fins i tot poden arribar a esbordellar-los amb certa facilitat.

Ara em ve a la memòria aquella glosa que diu *"Si es gel no crema sa flor/ per això es cull bona anyada,/ cada ametler té solada/ que a l'amo fa barba d'or./"*

Però la polinització també demana condicions especialment favorables, és molt important que hi hagi, abans i durant la primavera, gran quantitat d'insectes polinitzadors, si disminueix el nombre d'aquests, moltes flors cauen sense haver estat fecundades, llavors aquest any pot esser de mala anyada.

La flor, la seva bellesa, me manté admirat i és la causa d'escriure aquestes retxes, floreix solitària o arremolinada sobre els brots novells. Pens que no necessita cap casta de descripció, tothom la coneix, blanca, rosa pàl.lid o rosa fort, depenent de les moltes varietats que dónen nom a l'ametla: (plana, lluquet, canal, vivot, ponça, pou, o pou de brot prim). Apreciades pel caire màgic, delicat i subtil que solen conferir al paisatge hivernal, les flors tene un diàmetre de 3 a 5 cms. i 5 pétals de 2 cms., aproximadament entre 15 i 30 estams, (órgans masculins de la flor que contenen el pol.len), i un estil, (organ femení on hi ha l'ovari i on es durà a terme la fecundació que donarà lloc a les gustoses ametles).

L'ametler de nom genèric: *"Prunus amygdalus varietat comunis"* si és la varietat agra o amarga; i *"Prunus amygdalus dulcis"* si és la dolça. És un arbre de la família de les "rosacies" i els seus parents més propers són l'albercoquer, el cirerer, el melicotoner i la prunera, per això un bon empeltador sap que d'un bon ametler s'en pot empeltar una confitada prunera.

Com els Reis Màgics, ens ha arribat del misteriós Orient, és una espècie originària de Xina que fou introduida a Europa, entre els segles V i VI, abans de Crist, pels romans. Actualment, els millors ametlerars es troben als Països Catalans: a Tarragona, a la major part de la Comunitat Valenciana i, naturalment, a les Illes Balears.

Els ametlers sembrats a dins bones terres poden arribar als 10 metres d'altària, però generalment no solen superar els 6 metres. És l'abre domèstic per excel.lència del camp mallorquí, és

l'element característic del paisatge rural i propi de les terres de secà, el seu creixement és ràpid i el seu cicle és llarg: viu de 75 a 80 anys.

L'any 1784, es va promoure la creació de viver municipals per a la difusió i sembra de l'ametler, Santa Margalida en va ser un dels pobles impulsors. Mn. Antoni Rubí (q.e.p.d.) en un article publicat a la nostra revista, ens diu que fins al segle passat el solar que avui ocupa l'Escola Vella i la casa de l'amo en Baltasar March (q.e.p.d.), estava sembrat de planter d'ametlers. Els planters es feien de llavor de selecció de la millor ametla de la collita, es multiplicava utilitzant soques o peus de la varietat agre, mitjançant diferents classes d'empelts, segons m'explicava l'altre dia el tio Pere Joan Moragues n'hi ha d'escut, d'estaca, de canonet, de pua o tascó. Així asseguraven una millor qualitat de l'ametla.

L'habitat més saludable per a l'ametler és el mediterrani: l'Europa meridional i el Nord d'Àfrica; un clima suau i moderadament sec, ben assolellat i resguardat dels vents freds del nord. En aquesta ampla àrea geogràfica, la seva adaptació ha estat perfecte. El tronc de l'ametler, és normalment tortuós amb una escorça de color obscur quasi negre, clivellada. La seva història en les cultures mediterrànies i del Nord d'Àfrica, es perd en la nit del temps. Des de molt antic ha estat una espècie molt cultivada, tant per un aprofitament econòmic com pels seus usos cerimonials i ornamentals. Dins la cultura cristiana, a la Bíblia, en el Gènesis o dins la mitologia grega, ja trobam cartes que fan referència al l'ametler. A través d'aquest doble llevat, l'ametler va entrar a formar part de la cultura literària i la seva imatge es feu emblemàtica de la lírica.

Aquest gran arbre necessita un ambient propici per donar bona imatge i bon fruit: el millor lloc són les zones espaioses una mica protegides, amb una bona exposició al sol i una bona respiració de la terra. L'excés d'humitat o la terra mal llaurada pot podrir les arrels i fer-lo més vulnerable als paràsits. El seu millor sustrat és la terra lleugera amb calci, la de les Illes Balears és perfecta: calcari-argilosa. És convenient evitar sembrar sota els ametlers: tomàtigues, prebessers, melons, síndries i altres plantes que necessiten aigua i produeixen grans quantitats de fongs i paràsits que poden afectar les arrels. Per això un bon pagès sap que és bo sembrar-hi cereals com la civada, blat, o faves que no necessiten massa aigua.

L'ametla madura a finals de l'estiu, moment en què es fa la collita. Dues gloses ens mostren que durant els temps d'espolsar ametles la feina era dura però l'alleugerien amb cançons: *"Qui espolsa no pega fluix,/ i els d'abaix collint s'acoten,/ que ses metles hi reboten/ ploguent com a calabruix./" I una altra que diu: "Amb ses metles a pelar/ dins sa casa hi ha alegria,/ i de crits i cantoria,/ s'horabaixa és un xalar./.*

Quasi bé de l'ametler podem dir que és com el porc que s'aprofita tot: l'ametla s'empra en multitud de sectors d'activitat, a part de l'alimentació. El seu consum com a fruit sec, cruu o torrat, com a llepolia: les "garrapinyades", component bàsic del torró, les coques de torró casolanes de Mallorca, el tambó de la padrina i els pepits de Menorca. I molts d'altres usos en rebosteria: menjar blanc, de Tarragona, l'ametllat d'Eivissa o el massapà.

També és element primordial en l'elaboració de diverses begudes refrescants com l'excel.lent horxata de Sa Granja o la llet d'ametlla de Santa Maria. A la cuina és característica de la nostra cultura mediterrània i meridional.

Això mateix ocorr amb la demanda industrial: s'utilitza en forma d'oli, com a component d'ungüents, cosmètics i loccions, sabons i xampús, també en la producció de fàrmacs. La closca o clovella llenyosa, encara s'aprofita com a combustible al braser que tantes vegades ha acompanyat les vetlades entorn de la taula camilla. La llenya de l'ametler és una de les millors pel foc del forn i fa un bon caliu per torrar.

L'encant d'aquest arbre no té barreres, la seva flor, la seva bellesa és símbol d'amor i d'amistat. El cicle per tant s'obri amb la floració hivernal i es tanca amb la fructificació a l'entarada de la tardor.

Martí Torres
La Vila, 1998

Els Darrers Dies

A un temps, els Darrers Dies que a Mallorca també anomenam el Temps de fresses, Carnestoltes o, més modernament, Carnaval-, eren més que una festa. En una època d'una estructura social tan rígida com aquella, eren una de les poques ocasions en què la gent, emparada amb el trui de la festa, de la careta i de la fressa, podia fugir un parell d'hores del control que les diferents institucions exercien sobre el seu comportament. Aqueixs dies n'hi havia, i molts ferm, que es comportaven d'una manera ben allunyada de la norma. Això, segons com, podia arribar a ser un motiu de conflictes: els balls de fresses eren locasió idònia per parlar fora traves amb els fadrins o les fadrines i per a fer més coses-, però també anaven bé perquè els més exaltats mirassen de cercar gresca i que la festa acabàs a cops de puny. Tant per una cosa com per laltra, el poder civil i religiós sempre parava molt desment a dur ben a retxa la seva celebració o, ben sovint, a suprimir-la. Pel que sembla, les autoritats margalidanes varen prohibir els balls de fresses, almanco els de caràcter públic; la mateix presència de gent desfressada ja era considerada un perill de desorde, d'un desorde que sovint es produïa i que més d'una vegada va acabar en el Jutjat Municipal.

Això és el que va passar els darrers dies de lany 1869, més concretament el diumenge dia set de febrer, quan feien un ball organitzat per l'Ajuntament, en

benefici de l'Hospici Municipal de Santa Margalida. Si sabem què va passar és per amor de les declaracions dels testimonis del judici que es dugué a terme per castigar els culpables de la feta, conservades a l'Arxiu Municipal.

Aquells dies hi havia el rumrum que un parell de fadrins volien armar trui perquè el ball acabàs malament (*dos o tres individuos (...) habían propagado que dicho baile no acabaría en tranquilidad*), és a dir, que acabaria a tocs i bamballetes. Hi havia tres joves de la Vila, en Sebastià Ferrer Franco, en Gabriel Fuster Canyeret i en Pere Josep Perelló Rey, que tenien orde del batle, n'Antoni Monjo, per anar-hi, però que s'hi presentaren desfressats. Com que deien que hi havia perill de tocs, el regidor encarregat de guardar el ball, en Joan Ordines, els va dir que no hi podien entrar per mor que anaven desfressats (*los tres individuos disfrazados que decían que les habían autorizado para bailar [fueron] amonestados por el regidor Juan Ordinas para que no se internaran en el [baile] por temor de que no se trastornara el orden*). Els tres al.lots li feren ben poc cas, per no dir gens, perquè enflocaren al regidor que ell *era muy pequeño para impedírselo*, i acte seguit, tot admesos i decidits, entraren al local del ball. I què va passar a partir d'aleshores, els testimonis del judici ho contaren així:

Sebastián Ferrer, Rey y Cañeret, que iban disfrazados desobedecieron los mandatos de la autoridad en que se les prevenía que se

retiraran del baile pero insistieron aquellos en el mismo propósito por habérselo prometido la misma autoridad pero ésta les inició que las circunstancias no lo permitían por haver cambiado de aspecto [és a dir, perquè anaven desfressats] *sino que siguiendo su propósito se fueron al baile y en llegando en él, el Regidor Ordinas les insinuó la posibilidad de poder bailar y sin hacer caso de sus amonestaciones lo verificaron* [entraren en el ball]. *Allà, però, ja hi s'ensumava que la cosa podia prendre malament: el puesto señalado para el baile se había estrechado a causa de la aglomeración de personas del sexo masculino que hacían casi imposible el poder bailar.* Quan arribaren en Ferrer i els seus amics, ja hi havia trui (*cuando llegaron Ferrer y sus compañeros en el baile ya se habían ido parte de las dansantes* [les al.lotes] *por haberse trastornado el orden*). La majoria de les fadrines, en vistes de l'èxit i abans que no sarmàs més sarau, ja li havien esquitxat (*habían desaparecido la mayor parte de las bailarinas*). La resta de las bailarinas, però, s'havien enfilat, unes és segur que per fugir de les ventolines que s'etzibassen els fadrinangos i les altres per poder contemplar l'espectacle fora perill de rebre qualque toc de puny aperduat o una cossa fora amo: *las pocas que habían quedado tuvieron que colocarse de pie sobre los bancos, de las que desaparecieron igualmente algunas.* No crec que mos errem de gaire si deïm que aquestes *algunas(...)que desaparecieron* li acoparen totduna quan afinaren que un, que per més senyes nomia Mateu March, *encendió algunos mistos de cerilla para pegar fuego a la peluca de cáñamo que llevaba Sebastián Ferrer.* Ningú sabia el net de si en March havia arribat o no a pegar foc a la perruca d'en Ferrer, però, si hi havia una cosa certa i comprovada, era que qualcú en va pegar a la cova de la perruca den Biel Canyeret: *Gabriel (a.) Cañeret llevaba encendida su cola ignorando quien le prendió fuego.* La feta va fer esclafir en rialles als fadrins i a les al.lotes (*lo qual causó risa a los concurrentes*). I com que a negú li agrada que sen riguen dell ni que li fassen befa ni tampoc l'abús, ja deveu veure que això degué acabar dencendre, i mai més ben dit, als tres amics, i que la cosa va acabar com ja es veia venir que acabaria, a nesples i empenygudes (*se daban empujones ignorando quien fue el motor a causa de la aglomeración de la gente dentro el baile*). I el final, ja el vos podeu imaginar, com les pel.lícules: toc va, cossa ve i cop blau pel qui bada. La cosa, si haguera passat a un domicili particular, pentura no haguera anat envant, però com que shavia extrevengut dins un ball organitzat per l'Ajuntament, va acabar en el Jutjat Municipal. Al cap de dues setmanes, se celebrà el judici, en el qual el regidor Bartomeu Tous representava a l'Ajuntament i en Pere Santandreu i en Joan Grimalt feien d'homos bons: en Sebastià Ferrer Franco i en Pere Josep Perelló Rey varen ésser condemnats a quatre dies d'arrest a la Casa de la Vila i en Gabriel Fuster Canyeret a un, a més daltres penes privades.

Com aqueixes en passaren moltes, que acabaren més malament, i no només els Darrers Dies: només per dir-ne qualcuna, hi va haver balls en què es varen apedregar, o dematinades en què tregueren homos de bultos a passejar pels carrers de la Vila. Però daixò ja en parlarem en una altra revista.◗

A. Mas

Centre Assessorament Empresarial

José Trías, 11 - 1º - Tel. 971 85 08 46
Fax 971 85 18 10 - CAN PICAFORT

FUSTERIA
HNOS. FERRER, C.B.

Escola, 8
Tel. 52 31 52
Sta. Margalida

LIMPIEZAS URBANAS
DE MALLORCA, S.A.

C/. Juan Monjo March, 42
Tels. 52 30 07 - 52 35 92

SANTA MARGALIDA

SUPER S'ABEURADOR

POLLASTRE A L'AST
HAMBURGUESES
PINXOS
BISTECS REBOSSATS

SERVICI A DOMICIL.LI
ENCÀRRECS AL TF.:
85 60 04

Plaça S'Abeurador
SANTA MARGALIDA

GA gaya
Gestoría Administrativa

Paseo Colón, 95 - 1º
Tels. 85 04 31 - Fax 85 03 44
07458 Ca'n Picafort

La benedicció de Sant Blai

HI ha una expressió mallorquina que s'usa molt sovint per criticar o reprovar a qualsevol en el sentit de tudar o mal usar una o altra cosa, aquesta expressió diu així: "No basta (o no bastaria) es pa de Sant Blai", volguent significar que totes les coses i bens de la Terra són limitats i que mai no se'n ha d'abusar ni emprar-los de qualsevol manera.

Francament, no sé ni com ni quan ni d'on va sortir aquesta dita, tan vera i tan mallorquina, però sempre he cregut i pensat que té el seu fonament i origen en la festa de Sant Blai, festa en que es feia, i es fa encara ara, una benedicció expressament assenyalada per a aquest dia, en què només es beneïa pa, fruites, figues seques i altres coses de menjua, demanant a Déu que, en virtut i gràcia de la seva benedicció, servissin com a medicina pel cos de les persones i animals i especialment per a les malalties ralacionades amb la gargamella, també anomenada "es canyó de ses sopes", per motiu de ser el conducte natural per on passen tots el aliments abans d'arribar al ventre.

El dia de Sant Blai, la gent s'aixecava de bon matí i "nom del Pare, nom del Fill", anava a missa primera que era de devoció, i se'n duia una panera nova o una senalleta, que s'havia preparat el vespre abans, amb queviures, sobretot pa i altres aliments, tot ben col.locat i embolicat dins un canyom o torcaboques ben net, perquè en arribar a missa el capellà els ho beneís amb la benedicció que diuen de Sant Blai.

Dels aliments beneïts en menjaven petits i grans de la família el mateix dia, perquè Déu, per intercessió de Sant Blai, els guardàs de tenir mal de coll o gargamella i demés malatties, curant-se en salut ja que "val més sa que guarda que sa que cura", segons diuen pel carrer i és la pura veritat.

Els primers en menjar del pa beneït del dia dse Sant Blai eren les persones malatisses, però també en menjaven les que estaven bones i sanes per guardar-se de les malalties; també en donaven una part a menjar als animals, sobretot a les bísties, perquè fossin alliberades de costipats i de tossina, mals dels quals n'eren perseguides. Moltes cases guardaven tot l'any pa de Sant Blai per si es donava el cas de no trobar-se bé de la gorja.

Ara vos contaré que era i com es feia aquesta benedicció i veureu que tot era exactament com és ara i es fa avui en dia, per seguir després amb altres anotacions, més o manco interessants i complementàries.

Començant a la missa primera i seguint per totes les demés que es celebraven, el capellà que deia la missa, des de l'altar mateix i abans de retirar-se, resava, davant les senalletes i paneres noves, cobertes amb un canyom de drap o de saqueta, l'oració de la benedicció. Després, amb el salpasser, mullat d'aigua beneïda, les esquitxava.

Abans de resar l'oració i com un crit d'atenció i d'avís deia el capellà: "Qui mos pot ajudar és el Senyor que va fer el Cel i la Terra; sia beneït el seu nom. Senyor, escoltau la nostra oració" i seguidament comença l'oració que resumida diu, més o manco, així: "Senyor, Vós qui consagràreu aquest dia amb el martiri de Sant Blai, que creàreu totes les coses pel bé dels homos, que, amb dos pans i cinc peixos, assaciàreu cinc mil homos, que en el desert alimentàreu miraculosament el poble d'Israel. Vos demanam i suplicam que, per la vostra infinita misericòrdia, volgueu avui beneir el pa, la fruita i aliments que el vostre poble vos presenta, perquè tots els qui els tastin i en mengin es vegin lliures de tot mal de gargamella i altres malalties del cos, pels mèrits i la intercessió del vostre gloriós servent Sant Blai, màrtir." després de dir l'oració posa el salpasser dins el poalet de l'aigua beneïda, esquitxant les senalletes i paneres allà presents i acabant així la devota benedicció del dia de Sant Blai.

La gent d'aquell temps, gelosa i preocupada per la salut i davant la manca de medicines, acudia, molt encertadament a Déu per mediació dels sants i el dia de Sant Blai ho feien ☞

amb la benedicció dels aliments.

Dins les paneres i senalletes que portaven a beneir, amb atenció a la gent més vella, nins i malalts, hi solien posar també qualque llepolia: un pot de confitura, tauletes de xocolata, confits, caramels o galletes de les que en deien "paciències" i no s'en tudava ni una.

Això s'ha allargat abastament, però encara queda roba per sargir i serà un altre dia si Déu ho vol, i parlar de la benedicció de l'oli per untar la gargamella dels bons per prevenir i la dels malalts per adobar-los.

És un encert encomanar-se a Déu, per mediació dels sants, Ell és el Senyor de la vida i de la mort, de la salut i de la mlaltia i el seu poder arriba d'un cap a l'altre del món.

Mn. Antoni Rubí (e.p.d.)

Fusteria Mecànica
ESTELRICH & ESTELRICH
Miguel Ordinas, s/n. - Tel. 52 35 25
STA. MARGALIDA

J. Verd s.a.
Almacén distribuidor en Balears
Conservas de Pescado, Vegetal y Pescado Salado
Especialidades:
Anchoas del Cantàbrico "El Velero" y "Rezumar"
Bacalao importación de Islandia
C/. Joan Muntaner Bujosa, 29 C
Tel/Fax 73 38 44 Palma de Mallorca

Bartomeu Alós,
president del "Margaritense"

BARTOMEU Alós i Alós, en "Tolo de s'Arachu", és des de no fa massa temps el nou president del "Margaritense", després de que cessàs en el càrrec la persona que ho havia estat fins fa poc, Joan Gelabert (Farina). En Tomeu era el vicepresident i ara és el president fins que l'assemblea del club el confirmi o n'elegesqui un de nou i una nova junta.

En Tomeu coneix perfectament els problemes i les possibilitats del club que, segons ens diu, no passa per una bona situació esportiva però que la part econòmica no és dolenta, gràcies a les ajudes d'alguns pares i d'un grapat de socis, *"hi ha alguns deutes, però amb el cobraments pendents dels socis podrem enfrontar-los i pagar-los"*.

Uns dels problemes que té el club és la manca d'al.lots en algunes categories la qual cosa dificulta poder formar els equips adequadament, *"a més -ens diu en Tomeu- els que són bons jugadors tenen poques ganes de jugar i els que sí tenen ganes els queda encara per aprendre"*.

Apunta que una possible solució pel futbol dels pobles que es troben amb manca de jugadors, seria un enteniment entre els que són veïnats, però que això no és fàcil d'aconseguir.

-El millor que tenim és que hi ha gent que té ganes i il.lusió per rellançar el club i posar-lo a bona altura, tenim projectes però haurem de veure com els poden dur a la pràctica. Hem de mirar de potenciar els juvenils que són la base per a l'equip de regional al qual hem de mirar de portar-lo el més amunt possible.

-Un projecte que ens fa molta il.lusió és la creació d'una escola de futbol pels infants, però per això és important tenir molt de suport i molta ajuda, haurem de veure si els pares, socis, l'APA del Col.legi, Ajuntament... i les entitats que puguin fer-ho, ens donin el seu suport ja que el projecte és prou ambiciós.

-De Santa Margalida surten bons jugadors -ens diu en Tomeu- ara mateix n'hi ha sis que juguen a Pollença i a Muro i que hi ha al.lots que són promeses, un d'ells, i no és per fer sa pilota a son pare, és el fill d'en Toni del Olmo, que jo li veig unes tallas semblants a les d'en "Bobi" quan començava a jugar.

Des de la nostra revista desitjam sort al nou president i encert en la gestió del "Margaritense" i ens posam a la seva disposició per si en qualque cosa podem ajudar.

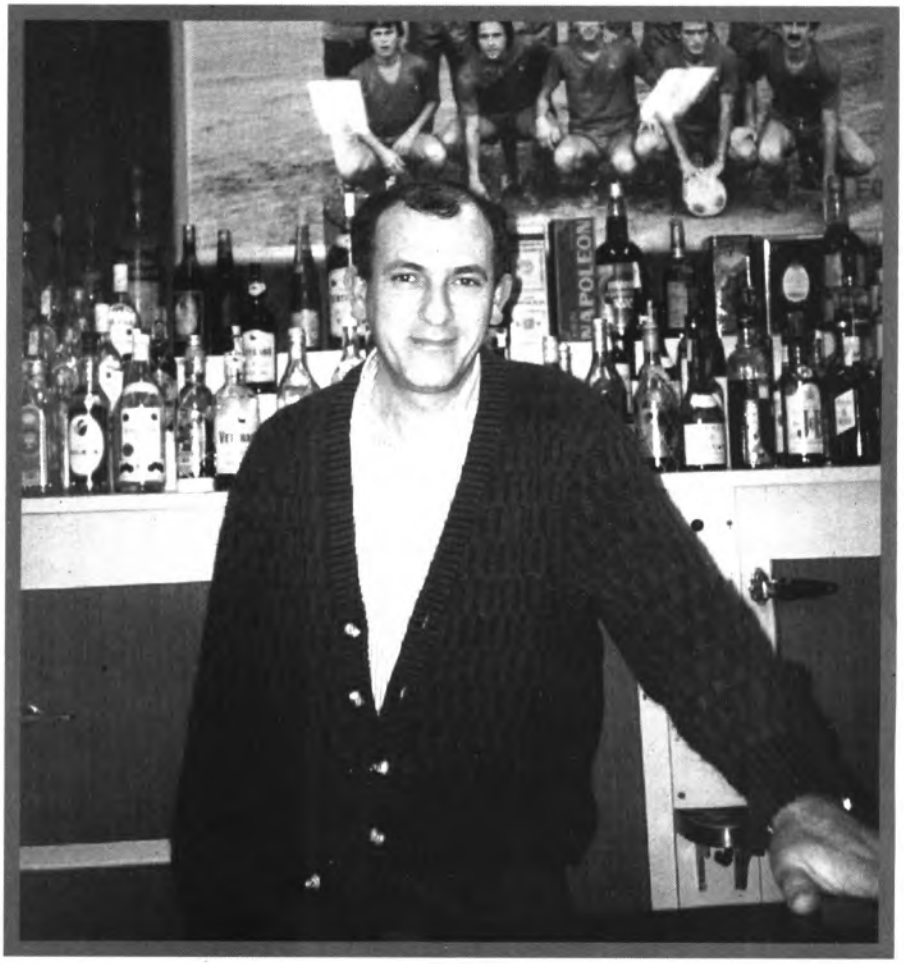

Esportistes margalidans

Antoni Tauler "Coco", passa a professional

EL pas d'Antoni Tauler a professional enquadrat en l'equip "Ros Mary Amica Chips", ha coincidit amb la participació del corredor margalidà a "VII Challenge Internacional Vuelta a Mallorca", juntament amb l'esmentat equip, la presentació del qual es va fer a Santa Margalida, amb una nombrosa assistència d'amics i admiradors d'en Toni, en el saló d'actes de l'Institut de Santa Margalida. El cap de files de l'equip de Tauler és el conegut veterà Claudio Chiapucci. Esperam que això suposi una nova passa envant per a la seva consolidació com un dels millors ciclistes de l'estat

La participació de Toni tauler a la "Challenge", va ser bona, llevat d'unes dificultats el darrer dia. Fins aleshores s'havia mantingut entre els seixanta primers. La primera carrera d'en Toni com a professional li ha servit com a preparació i per agafar experiència.

Joan Torres Oliver, nadador d'èlit

EN Joan no ha nascut a Santa Margalida, però la seva mare, na Margalida Oliver si que ho és ben margalidana, son pare, en Marià Torres, pintor, està prou vinculat a la Vila com per poder considerar en Joan com un esportista margalidà.

En Joan ens diu que té 16 anys i que estudia 3er. de BUP i que no té dificultats en els estudis cosa que corrabora son pare. En Joan fa natació des dels 4 anys, però en fa 7 que s'hi dedica de forma seriosa i en pla competitiu. Va començar a nadar en el Club Natació Palma - actualment, "Universiada Palma 99" club que engloba els distinnts nadadors d'èlit dels diferents clubs, per formar-los de cara a la Universiada-99 - i, primer en competicions regionals i més tard nacionals, ha arribat a ser una de les promeses amb més futur de la natació mallorquina.

En la categoria "junior" en Joan practica l'especialitat de la braça, en les distàncies 100 i 200 metres, i en els campionats d'Espanya ha quedat tres vegades segon i una vegada tercer, es campió de Balears de 50, 100 i 200 metres braça, record absolut de Balears de 200 metres, també posseeix les millors marques d'edat de 100 i de 200 metres. En una competició internacional a Itàlia es va classificar en tercer lloc. Ha estat concentrat vàries vegades amb la selecció espanyola i en un centre d'alt rendiment per a esportistes d'èlit.

Les aspiracions d'en Joan es centren en el desig d'acudir als campionats d'Europa i s'esforça per conseguir les marques mínimes per aconseguir-ho, -ho considera difícil, però en té esperances- entrenant una mitjana d'unes tres hores diàries, que li ocupen els temps que els estudis li deixen lliure.

En Joan està satisfet de l'esport que practica i del nivell assolit, tot i queixar-se una mica de la manca de instal.lcions adequades en la nostra comunitat, si ho comparam amb molts altres llocs de l'Estat espanyol.

No cal dir que li desitjam els millors èxits, tant en les competicions immediates en què ha de participar, com en el seu prometedor futur.

SYP

MÉS A PROP DE CA VOSTRA!!

Al Carrer Jon Monjo March de Santa Margalida

"la Caixa"

Plaça de la Vila • Santa Margalida

Isis

Metallenguatge

AL cap i a la fi ens limitam a jugar amb les nostres mirades. Espera, em toca a mi! Ara som jo qui mira!

És preciós. La seva cara em captiva. Hom pot pensar que no és res de l'altre món, que és atractiu, però res pus. Per a mi és la imperfecta perfecció: no és una cara de Pigmalió, ni de cinema, ni de somnis paradisíacs... és una cara real, perventura algun dia será palpable.

Els ulls ... mm!, em corprenen, el més pur corall no s'hi pot provar, car sempre perdria. Irradien una claror verge, una tranquil.litat soporífera, però, perduda dins aquella mar cristal.lina, de sobte, tot muda. Els meus ulls són l'altra tros de l'imant: el pol oposat, la peça metál.lica que l'estira, l'estira, l'acosta i xup!, ja el té.

El subconscient em té a prova, a veure si ho pot suportar durant molt ds ternps, el meu esperit crida la seva ánima i aquesta, a la seva manera, sempre li respon.

Ara mateix.... punyeta, m'hi ha trobat! L'encontre des de la distància sempre el tenim assegurat, sembla que amb la mirada l'un cridi l'altre: el receptor está atent i immediatament ho capta, es gira, em gir... No ho podem evitar, és evident que ens empegueim perquè ens hem descobert mútuament ("em cridaves, eh?...,"sí, i tu també). Volem dissimular, però, tantes vegades de reinterpretar el mateix paper! No és necessari voler amagar una altra vegada el que sense aconseguir-ho hem volgut desfressar. Ja ens hem ruboritzat a bastament, ja hem desviat la mirada cap a un altre indret insignificant infinitat de vegades. Qualque pic ens hem mirat descaradament, ens hem dit: "t'hi he trobat!, t'he aglapit!". Em miraves: un tímid somriure ha estat el toc d'atenció. Un altre temps , em sabia molt de greu que te n'adonassis que jo mirava, però ara ja no; és més, n'estic contenta, ja no puc, ja no vull amagar-ho pus.

Em tens com a boja, quasi esquizofrènica. Quan no hi ets et cerc i quan et veig trabuca tot el meu interior, és inevitable. Si sé que ets aprop, encara que no et vegi, et cerc, et cerc desesperadament com ho fa una bèstia envers la seva presa. Si no et trob no m'atur fins que, resignada, em dic que demà segur que et veuré o sinó ja pens en el proper dia que sens falta tocarás comparació.

Si et trob, un altre pic comença la partida d'escacs: avanç, retrocés, bót, mort... No he perdut gens de temps en fer veure que no et veia, que no et mirava. El final, encara que no el més desitjat per a mi, és satisfactori.

Perqué ets tan empegueidor, perquè jugues amb mi durant tant de temps. El nostre és un estira i amolla que no acaba mai. Però, m'agrada, en gaudesc. Com haurás pogut intuir m'agraden els reptes, encalçar les coses difícils, quasi inassolibles, quasi impossibles. Tu ets una de les persecucions més apassionants i més plenes de suspens que he experimentat mai, per això és la que mé m'agrada. Com més dificultat, més emoció; com més entrebancs, més força, més anhel, mes curiositat, més neguit, més nerviosisme, més palpitacions, més inquietud, més calor, més foc, més passó... fins arribar al descontrol, al "nonsense".

Les teves mirades també et delaten, o és el que m'agrada

Isis

pensar. Els ulls i les celles mig alçats, la cara un poc acalada, un tímid somriure, és fabulós. Quan m'adon que em mires els meus ulls frissen, tremolosos, d'ajuntar-se amb els teus, de col.lisionar amorosament amb aquestes pedres precioses que suaument em colpegen. El cor em batega, tot trasbalsat, com un purassang tot suat, nervios, esgotat, ple de nervi, amb un trot salvatge, quasi al límit de la seva potència.

Però, com a tu, em manca el coratge, l'empenta definitiva que faci que la topada sigui perfecta, total. Desig, somnii el dia, el moment, l'instant en què es trenqui (que trenquem) per a sempre l'immens iceberg que ens separa: ja li hem fet algunes fisures, però encara no s'ha romput del tot. Jo estic disposta a picar, a picar fort i no et moguis fins que tot sigui un munt d'esquelles gelades que poc a poc es fonen. Però, tu també has de picar.

Quan ens tornem a veure continuarem la partida: farem escac i mat?

Isis

Lluna Blava

Amistat

DEDICAT a una gran persona, la més sincera i meravellosa que he conegut mai:

Horabaixa,fina seda,
les venes s'esmortuïen,
vol d'ocells cap a llevant,
a ponent, cendra florida.
Silenci sonor, les venes
en l'airecel es perdien;
l'ardor del migdia impur
s'allunya en la nit. La vida
esdevé llar de crestall,
l'amor costum de celística.
La veu demana amb dolçor
(la rosa en la nit s'obria)
-Quin és el teu nom? -Amic.
I quin és el teu? -Amiga.

J.M.Llompart

A tu, Lluna Salvatge:

Amistat. Quan sent aquesta paraula de seguida pens en Tu. El teu somriure, les teves ganes de viure, les teves il.lusions pel futur. Pens en el gran Amor que amagues dins el gran cor que tens allà dintre, sota el pit, ben guardat. Un amor, uns sentiments, una calor que sé que dónes a tothom, què dic a tothom? vull dir a Tot. Tu estimes les persones, els animals, les plantes, el núvol que passa silenciosament pel cel... tu ho estimes i per això t'estim.

Amistat. Quina paraula més hermosa! Aquest hauria d'haver estat el teu nom: Amistat. Aquesta paraula ho abarca tot, expressa qui ets, com ets, qui ets ... Però te n'he posat un altre: Lluna Salvatge. Et demanaràs el perquè, doncs és molt fàcil: Tu ets com la lluna que tot ho illumina; allà on va neix la claror, una claror blanca, una claror que transmet pau a tot amb el que troba.

Què és de contradictori, veritat ? Et veig com una font que esquitxa pau i al mateix temps et dic Salvatge. No, per a mi no ho és, tu irradies pau però el teu interior bull. Bulls com la lava d'un volcá a punt d'erupcionar. Bulls perquè vols fer coses, vols ajudar, vols crear, no vols que ningú sofreixi, que res no pateixi. Per això ets salvatge. El teu esperit és un gran estel que vol sortir i enlairar-se. Sortir del món on viu per anar a un altre de millor. Un món on regni l'amor, un món on triomfi la pau i la felicitat. Un món amb les portes obertes per a tot aquell que hi vulgui entrar, que vulgui conèixer les seves meravelles. Per això mateix no aturés. Vols anar contracorrent, vols... vols fer tant, però saps que no pots. Ets mortal encara que a vegades (increible, però cert) dubt d'aquesta mortalitat perquè unes il.lusions, una esperanza pel futur, una alegria tan gran per viure com tens ... No ho té tothom.

Amistat. Això ets tu per a mi, una persona de qui no em puc, no em vull allunyar.

Amistat, alegries. Llàgrimes. Rialles i somriures. Crits i plors. Passió i temor ... Pluja, vent. Tot aixa i molt més.

AMISTAT. Aquesta és la Paraula.
AMIGA: No ho oblidis mai.

T'estim:
Lluna Blava

Bar
Ca's Sigaló
Miquel Ordinas, 4 - tel. 52 34 33
Santa Margalida

DISTRIBUCIÓ PAPERERIA
MATERIAL ESCOLAR I D'ESCRITORI
REGAL INFORMAL
ARTICLES DE NADAL I CARNAVAL
ALMACENES
Galmés, s.a.
C/. Miquel Ordinas, s/n.
Tel. 52 31 33 - Fax 52 36 18
SANTA MARGALIDA

AUTOESCOLA
SANTA MARGALIDA
C/. Joan Monjo March, 38
07450 STA. MARGALIDA
Telf.: 52 34 98
85 14 82

FORN DE PA I PASTISSERIA
forn Ca'n Joan
Saturn, 5 - Tels. 52 35 16 - SANTA MARGALIDA

AUNTAMENT DE SANTA MARGALIDA

TELÈFONS D'INTERES

URGÈNCIES POLICIA LOCAL	85 19 09
URGÈNCIES BOMBERS	085
URGÈNCIES GUARDIA CIVIL	062
URGÈNCIES MÈDIQUES (UVI MÒBIL)	061
P.A.C. MURO	52 81 88
AMBULATORI INCA	50 28 50
HOSPITAL MANACOR	84 30 34
SON DURETA	17 50 00
AJUNTAMENT	52 30 30 - 52 30 50 - 52 31 08
	52 30 33 - 85 61 16 - 85 61 17
	FAX: 52 37 77
JUTJAT DE PAU	52 30 01
TAXI CAN PICAFORT	85 07 23
GUARDIA CIVIL STA. MARGALIDA	52 30 22
SERVEIS FUNERÀRIA	52 32 81
AVERIES G.E.S.A.	50 07 00
INSTITUT STA. MARGALIDA	85 60 00
COL.LEGI ELEONOR BOSCH	52 34 31
ESCOLA VELLA	52 32 94
PARRÒQUIA	52 31 19
APOTECARIA STA. MARGALIDA	52 34 89

FIAT BRAVA

-Direcció assistida
-Tancament centralitzat
-Elevallunes elèctrics
-Seient i volant regulable
-llunes tintades

Des de 1.659.000.-

(Pla PREVER inclòs. No inclou matriculació)

AUTOS MOREY ROSSELLÓ

Servici Oficial:

FIAT

C/. Industria, 1 - Tel. 52 36 70 - STA. MARGALIDA

mp Muebles Payeras expert

El seu establiment "expert" a Santa Margalida
Tot un expert en mobles i electrodomèstics

MOBLES TOTS ELS ESTILS
MOBLES A MIDA
MOBLES CUINA
CORTINATGES - TAPISSERIA
CATIFES - IL.LUMINACIÓ

Plaça de la Vila, 15
Telèfon 52 30 79 - Fax. 52 30 34
SANTA MARGALIDA (Mallorca)

Via Suissa, 60 (front de la benzinera)
Telèfon 85 10 97
CA'N PICAFORT (Mallorca)

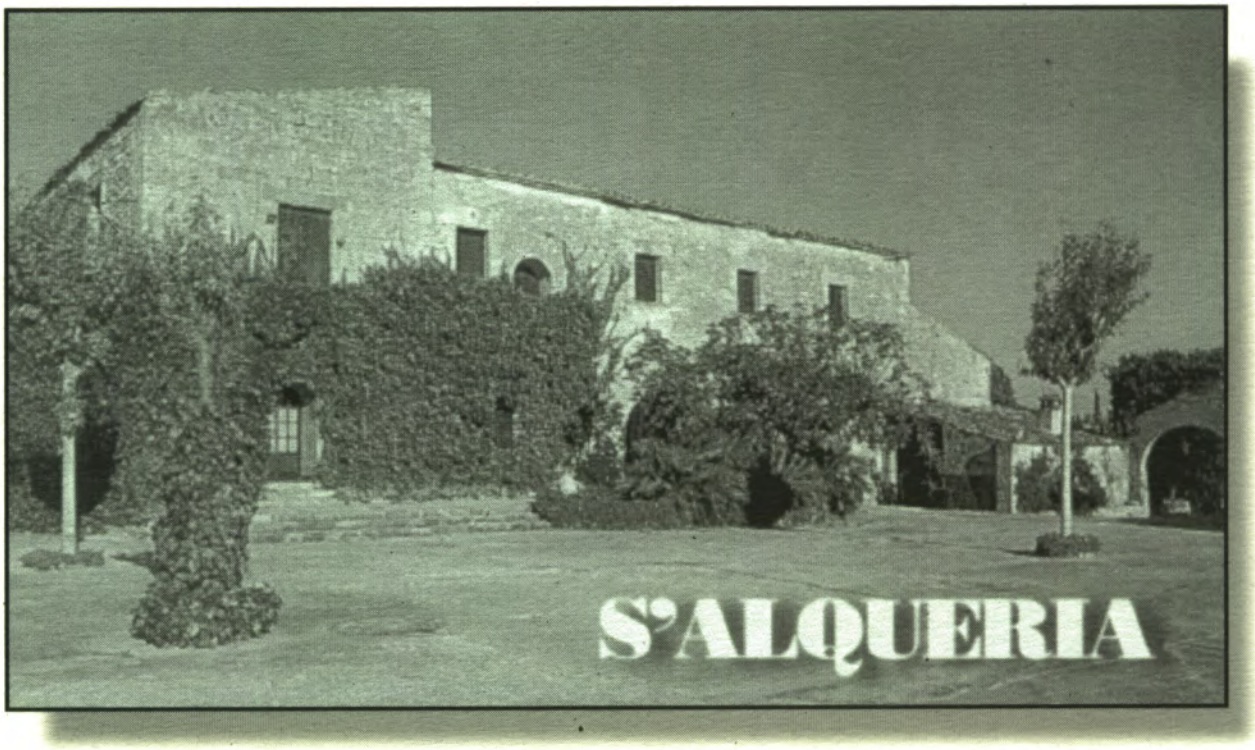

RESTAURANT
"S'ALQUERIA"

BATETJOS

NOCES

COMUNIONS

BANQUETS

Ctra. Santa Margalida a Ca'n Picafort, Km 2,5
Tel. 52 37 11 - Santa Margalida